

DÎWAN

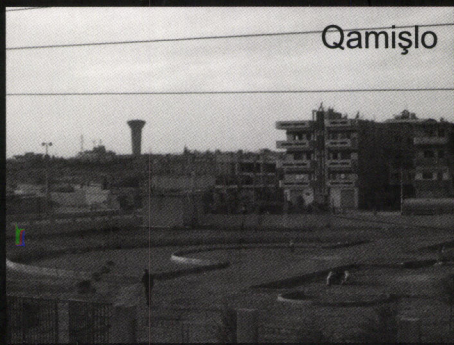
GULZAR A XEMLANDÎ

Bi Sirûdên Bê Deng

Hesenkêf

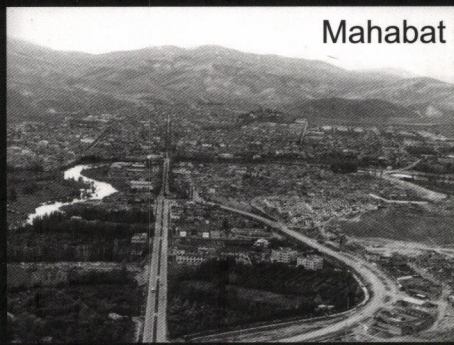
Qamişlo

Hewlêr

Mahabat

Mele Mistefayê Hilêliyê

**DÎWAN
GULZAR A XEMLANDÎ**

Bi Sirûdên Bê Deng

Mele Mistefayê Hilêliyê

Nivîskar
Mele Mistefayê Hilêliyê

Amedekar
Mele Seîd (Seydayê Xelatî)

Çap
Ektra Matbaacılık Ambalaj
Davutpaşa Cad. Güven İş Merkezi
B Blok No: 323 Topkapı - Zeytinburnu / İstanbul
Tel: 0212 567 51 63 Faks : 0212 567 51 64

ISBN : 978-605-89217-3-3

Spasi

**Hemî xercî û pereyê li çapkirina vê dîwanê û dîwanê Seydayê
Xelatî ya bi navê CIVAT çuye nujdarê Hêja Doktor Şîrîn
Aslankılıç daye ji ber vî karê wiyê piroz ez jê spas dikim.**

NAVEROK

Danêr Rûpel
Dîiyarî
Pêşgotina Dîwana Hişyar
Bersîva Bo Seydayê Mele Ebdula Mele Reşîd
Li Ser Jiyana M. M. E. Hişyar
Bi Navê Xweda
Qencî û Dana Xwedê
Vegera ji Guneha
Qesîde Di Pesnê Pêxember Ya Seydayê Batî
Pesnê Pêxember
Bi Hebûna Xwendinê Xwendin Serketinê
Dana Evîn û Eşqê
Pesnê Mele Mistefa Berzanî
Qehremanîya Bav û Law
Mîr Bedirxan
Axaftin Bi Pênûsre
Karê Dujmin
Jîna Bindestî
Pesindara Dîlber
Êşa Welat
Qedera Xweda
Dengê Kurdan
Gerdûna Dijwar
Kurdistan û Sedam û Emerîka
Mexapin Bi Hêza Dujmin
Welatê Min
Kurdistan Nexweş e
Nalîna Kurdistan
Stema Li Kurdên Cizîrê
Ey Felek
Xapên Gerdûnê

Mêzebikin Li Pîlanê Stemkara
Bibîranîna Dîroka Kurda
Felek Biderdê
Xwortê Çeleng
Mizgînî
Xameî
Mirina Bi Azadî
Ala Kurdistan
Gazina Bo Welat
Şêrîna Dil
Mêranîya Kurda
Serhatina Kurdistan
Xezala Min
Dilzarim
Hişyarîya Milet
Gazina Ji Bextê Reş
Nêçî Li ser Felekê
Tevgera Neyaran
Can Firof
Daxwaza Ji Mêcir Ingilîzî
Gulxermanê Gulîstan
Denbêjê Cîhan
Cejna Newroze
Rêzan KU Qijik Bê
Daxwaa Ji Koma Yekîtiya Miletan
Pend li Mezina
Îşa Penceşêr
Gera Serbaz Dilşikêre
Şiyarbûna Dil
Milet Rabin
Yara Berzî ye
Yara Kubar
Dîlbera Reng Bextrê
Şerbeta Lelû Gotina

Êwerga min Tu Nêne
Şêst Sal Li Min Buhurt
Yara Di Bircê de
Dira Meyxaneê
Ez û Yarê Bûn Temaşa
Serê Tîpa Hebîba Min
Hebîba Nazenîn
Xezala Delal
Axaftin Bi Dîlberê re Di xwu de
Ayina Bilbil Bi Gul re
Dîlbera Çehvreş
Qîza Keleş
Yara Seyrangeh
Dîlbera Cegerpola
Dîlbera Şox û Şepal
Dîlbera Wek Fenere
Sala Nexweşîya min
Dîlbera Baxê Hêşîn
Hebîba Dil
Evîdarê Te Me
Kurdistana Jibir
Ez û Kurdistanê Çûne Rex Canê Qencan
Kurdistan
Qêrîn
Şox û Şemala Dîlber
Kurdo Zû Rabe
Qesta Dîlber
Dîlberê Mestim
Tarîxa Bihare
Aşiq û Maşûq
Aşiqê Gulê
Şehlunda Şêrîn
Kurdistana Şêrîn
Baxê Gulan

Hişyar Bixem
Dujminê Welat
Derdê Bilbil
Welat Bûka Cîhan
Dîlbera Bûka Cîhan
Bijîjk Abidîn
Hevalê Rêka Dûr
Serhildana Gel
Dildara Horî
Jinika Bi Rûmet
Jinanîn
Kesê Bê Dewlet
Kê Me Daye Paş
Terîqa Neqşibendî
Pesnê Şêx Ehmedê Xiznewî
Pesnê Şêx Îbrehîm Heqî
Qesîda Şêx Mihemed Şefîq Heqî
Diaê
Melheq Bi Zimanê Erebi Ew Hindek Kurdî
...
Dilovanîya Xweda
...
Pesnê Seîdê Nûrsî û Seydayê Botî
Pesnê Seîdan
Dîroka Jîyana Bedûl Zeman
...
Pendên Mezinan
Nêçî Bav Li ser Law
..
Hêvîdarîya Ji Yezdan

DIYARÎ

Bo Serok Mesûd Barzanî

Û bo Seydayê Mela Ebdullahê Xerzî

Û bo hemû mamostayê ol û mirovayî

Û bo milletê Kurd tevayî û bo şehîdên

Kurdistanê û bo çî kesê

Qencîya millet dixwaze û bo kesê

Riya rast digirin û rê didin

Ber millet û bi doza yekîtîya millet ba dîkin

Binavê Yezdanê dilovan û mihriban

Gulzara Xemilandî û Mele Mistefa yê Hîlêliyê

Xwendevanên hêja, dema dîwana Seydayê Mele Mistefa ya binavê Gulzara Xemilandî spartine min kû ez pêşgotina wê binivsinim û nêrîn û dîtina xwe li ser diyar bikim. Ez dilgeş û pir kêfxweş bûm. Lê min zanî kû ew barekî pir girane kete ser milê min. Ez pir kêfxweşbûm lewra dîwanek ji helbestên zanyarek mina Seydayê Mele Mistefa kû şayeste bibînin ji bo ez pêşgotina wê binivsinim. Ji bo min cihê rûmet û şanaziyê ye lê gelo ez bikaribim vî barê giran hilgirim û ew durr û gewherên diwê deryayêda veşartî derînim û raxime pêş çavên xwendevanan. Min hêvîya xwe ji Xwedayê xwe qut nekir û dest avête xwendina dîwanê. Dema min ger û gešta xwe di dîwana Seyda da qedand min baş zanî kû bi rastî deryaye û ji çanda Kurd tijî durr û gewherên lê di kûratiya wêda veşartîne. Gelo bi yek ger û geşteki ezê bikaribim xwe berdima nav gerînekên kûr û wan gewherên bihagiran jê derînim. Xwendevanên hêja dîwana Seydayê Mele Mistefa bi xwe gulzareke xemmlandîye cewa kû navê wê jî gulzare. Angû nav û navdayî wek hevin lewra çewa navê wê Gulzara Xemmlandîye ew bi xwe jî gulzareke xemmlandîye. Hemî rengin sorgul û kûlîlkan têda hene. Deme merif li helbestên Seyda di nihêre hostayeke pir mezin di hûnandina helbestan da dibîne. Wê çaxê merif dizane kû Seyda; di zanîn, raman û di nivîsandina helbestanda pisporekî dema xwe buye û ji bo axa Kurdiatanê evîndarekî pir mezin û di hemî jiyana xweda bi êş û derdê welat ve jiyana xwe borandîye. Tim û tim bi derdê gelê Kurd êşiyaye û biwî derdi tim qîr û hewar kiriye û divê rêda kar û xebateke bê hempa kiriye û bi pênuşa xwe ya pîroz ewî karê xweyê pîroz û pir bi rûmet ji netewê Kurdara hiştiye. Dîwana Seydayê Mele Mistefa berhemeke

evîndarîyêye. Çewa Seyda evîndarê welate her wisa evîndarê Seydayê nemir Mele Mistefa Berzanî buye û bi evîna wî û evîna welat da ji kûraya dilê xwe helbest nivîsandîye û hemî dem û gavê di kesera welat da jîyana xwe borandîye. Lê her çenda jîyana wî bi kul û keser borî be jî bes rûmetek pîroz li pey xwe hiştîye. Dema merif dîwana wî dixwîne ew rûmeta pir xweşik diyar dibe.

Ji ber kar û xebat wî dê Seydayê Mele Mistefa her tim bi rûmet bê bîranîn û ewê di nava gelê Kurd da nemir bimîne. Dilovanîya Yezdan li ser wî be wek tavîyê baranên baharan. Fermo hûn û Dîwana Seyda ya binavê Gulzara Xemilandî bi sirûdê bê deng. 28.03.2012

Seydayê Xelatî

PÊŞGOTINA DÎWANA HIŞYAR

Gotina Mamostayê mezin Mele Ebdulah Mele Reşîd

Bi navê Xwedayê dilovan û dilovîn

Birayê hêja û jîrek kar kirî
Di rêka gelê Kurd wî can tê kirî
Jiyanek dirêj wî bi qurban kirî
Bi soz û bi peyman şev û roj birî

Bi mal û bi can wî xweşî tê firî
Di heftê û pênc sal girî ser girî
Welatê şêran kete bin dest virî
Ku parsek û komir û tazî serî

Tu xwîna şehîdan ji bîr neke têr
Bi kûrî bi dûrî tu dil tûj binêr
Mele Mustefa jî ji êşa dilî
Ji bo derd û derman hewar ser kirî

Ji bo vî birayî sipas pir dikim
Di nêv kar û barê welat nas dikim
Ku jana gelê min li dil kom kirî
Û çav û dilê min bi dîwan birî

Ku derman ji bo derdê min kom kirî
Û Loqman bijîjke ji bo vî derî
Ji Barzanî zanîn me pir kom kirî
Bi zanîn xwe bigirin neyar ma terî

Ewe babê kurda Şêxê Seîd
Bi Qazî dilê min Selîm Sedîd
Kesê şaş û kaş be şiyar bin bira
Ku zana bibe piştea wek çira

Heçî Kurd birane nezanîn hilîn
Bi rastî durustî birane bibîn
Çiqa gotîna wî dijê ya te ye
Ji bab û ji dê ye li pişa te ye

Evan dijminan me ji hev dûr kirin
Ezî û ezî nêvde tovê kirin
Bi talî bi tirşîne peyve bira
Dilê kes birîndar meke tû çira

Livîn dil birîne hişê kor kirî
Dil û can bi qurban kirî û birî
Birîna zimana tu derman nedî
Ji kîmya Sedamî xirabtir medî

Livîno bi lîv û livînê bi hêl
Hinek şîreta tu bike pêl bi pêl
Gelê Kurd xwe winda nekin kar bikin
Bi dîn û bi îman serefaz bikin

Ji bo we dû pêlin subayî bikin
Bi dîn û bi exlaq lebatê bikin
Bi kurdayetî şev û roj kar bikin
Û karker û rêber xwe nas bikin

Nedin pey kesî dîn û îman firot
Çikû gel ji wî dûre nabe pirot
Tu Barzanî ho jî bi rastî bibîn
Seîd û Seîd û Qazî jî bibîn

Mela û mela û mela dore bîn
Nede pey simê sim ku pesna dibêj
Ji xalo tu bawer meke ew nepêj
Ku Incîl dibêje ji hev hez bikin

Û Quran dibêje sîtem ra bikin
Ji hev hes bikin û neyar dûr bikin
Eve ked Xuda wer dibêj pê bikin
Pesin û xweşî bo kesê kar kirî
Mele Mustefa nav bilind ev serî

Miletê Kurd 1 ewladên xwe: Mele Mistefayê Hilêliyê WINDA KIR.

Mele Mistefayê Mele îsa, bi navê din yê navdar Mele Mistefayê Hilêliyê, li Başûrê-Rojavayê Kurdistanê kurdperwerekî navdar bû. Dema ku ji navê wî bihata qal kirin, her kesekî ew nas dikir. Ew di heman dem de li Bakûrê Kurdisatanê û li Başûrê Kurdistanê jî, kesekî navdar bû.

Mele Mistefayê Hilêliyê di cîwantiya xwe beşdarî tevgera kurd dibe. Ew di zaroktî û telebetiya xwe de Qadrî û Ekrem Cemîl Paşa û mezinên din yên kurd nas dike. Ew di destpêkê de di nav Xoybûnê de cîh digre û xizmetî doza miletê kurd dike.

Piştî salên 1960î dema ku li Başûrê Kurdistanê Şoreşa îlonê dest pê dike, bi şoreşê re dikeve nav pêwendiyên.

Dema ku li Başûrê Kurdistanê Şoreşa îlonê dest pê kiribû, Partiya Demokrat a Kurdistana Suriyeyê hatibû ava kirin, Ew jî hevalbendê partiyê bû. Wî bi riya şexsî û bi riya partiyê ji Şoreşa îlonê re bi her awayî piştgirî û alîkarî dike.

Dema ku pêwendiyên wî ya Şoreşa îlonê pêş dikeve, ew, Serok Mele Mistefa Barzanî ji nêzik de nas dikle. Ew dibe xwendevan, heval û dostê Serok Barzanî.

Wî, di jiyana xwe de xeta Mele Mistafa Barzanî bê niqaşe pejirand û meşand.

Dema ku di sala 1975-an de Otonomiya Kurdistanê encama êrişa dewleta kolonyalîst ya baasî û Iraqê hat hilweşandin, bi dehan pêşmerge raste rast li mala xwe dike mêvan. Ji bona tevayî pêşmergeyên hatibûn Başûrê-Rojavayê Kurdistanê bi cî û war bibin, hewildanek xurt nîşan dide.

Di sala 1980-yê de li Bakurê Kurdistanê dema darbeya leşkerî çêbû û dîktatoriya leşkerî wek pergelek ava bû, gelek welatparêzên Bakurê Kurdistanê derbasî Başûrê-Rojavayê Kurdistanê bûn. Gelek welatparêz di wan demê zehmet de bûn mêvanê Mele Mistefayê Hilêliyê û malbata wî.

Kûrê wî Sileyman di van xebatan de alîkarê wî yê sereke bû. Lê tevayî malbatê wî bi hev re fedekarî nîşan didan.

Sileyman li Stenbolê Zanîngeha Teknîkê xelas kiribû û kesekî geklek jêhatî bû. Gelê kurd ew di gelek gencitî de wenda kir.

Mele Mistefayê Hilêliyê, ji binemaleke kurdperwer tê ye. Ew di medresê de perwerde bibû. Bavê wî meleyekî navdar bû û ew xebatkarê Tevgera 1925-an bû. Ew bi xwe jî kesekî gelek zanyar bû. Wî wek dibistana kurdperwerî kar dikir. Gelek kes bi perwerdayî ya wî bûne têkoşer û xebatkarên Doza Kurd û Kurdisatanê.

“Mele Mustefa`yê Mele Îsa di sala 1923 an de li Heskîfê ji dayikbûye. Lawê Mele Îsa ye. Bavê wî Mele Îsa hevalbend û têkildarê Şêx Seîd bû. Ji ber vê jî piştî şoreşa Şêx Seîd mehkûm bû.

“Ji ber vê jî wek malbat ew ji Heskîfê bardikin diçin gundê Solanê cem Şêx Fethullahê Hemdî. Şêx Hemdulah alîkarîya Mele Îsa dike wî vedişêre nifûsek sexte Ji bajarê Qubînê bi navê Mehmd Îsa jê re dide çêkirin. Her weha Şêx jibona wî ji ber çavan dûrbixe, wî dişîne gundê Cinesker. Mele Îsa bû Meleyê gund û li gundê Cinesker heta wefata xwe feqîyan dida xwendin.

“Hêja Mele Mustefa çardeh (14) salî bû, bavê wî Mele Îsa çû rehmetê û tevê sê bira û xwişka xwe sêwî man. Ew tevî dêya xwe bardikin diçin gundê Depa Berava li ber Bismilê.

“Mele Mustefa xwendina xwe weha dîyardike:

“Min li rex bavê xwe heta kitêba Seedulah Gewre Pîre û kitêba Îane El Talibîn xwendin. Û di saxîya bavê xwe de li rex Seydayê Mele Ebdulrezaq Dinbilî, li gundê Girbawî, li wê derê jî min kitêba Helî tevde li rex wî xwendîye. Ji Depa Beravan ez çûme gundê Kifirza jorîn li rex Seydayê Mele Îsmeîl Bikindî xwend, dûra ez çûme gundê Şorşib dinav Êla Sorgiçî li rex Seydayê minî Şêx Ehmedê Korî xwend. Dûre ez çûme Bilkê nav Êla Bamirdî li rex Seydayê Mele Elî Başrûtî xwend. Ji wê derê çûme Cizîra Botan li rex Seyid Elî Findikî meh û nîv xwend. Dûvre mala me ji Depa Beravan hate Hesenkêfê. Ji wê derê di sala 1940 zayinî bi malîtî hatin gundê Girhesen ku li rex Nisêbînê ye. Li wî gundî du mehan em man. Ji wê derê ez çûm Xiznê li rex Seydayê Mele Ehmed Zivingî Miftîyê Qamişlî, ku ewê kitêba Eqid El Cewherî, şerha Dîwana Cizîrî çi kirîye? Min li cem wî xwend.”

“Ew piştre li gundê Hilêlîyê cîwardibin. Heta wefata xwe li wir dimîne.

Li Şamê 1947 an de Dr Nafiz, Qedrî beg Cemîl Paşa naskirîye û ketîye nav Komeleya Xoybûn.

“Şêx Ehmedê Xiznewî, Mele Mustefa û hevalê wî Mele Ehmed jibona xwendina Miftûbûnîyê bixwînin şandine Şamê. Di dema vê şandinê de, Dr Nafiz jî pêre nameyek jibona lêxwedîderketinê ji Cemîl Qedrî Beg re şandîye. Qedrî beg nameyek daye Mele Mustefa û wî bi rêya Beyrûdê şandîye Bexdayê.

“Ew nameyê dibe Bexdayê û ji wê derê bersîva nameyê tîne. Li vegerê dibîne ew name ya Serok Berzanîye.

“Di sala 1965 an de di nava PDK-S pirsgirêk derdikeve û partî dibe du beş. Kesên ku li dijî perçebûna partîyê ne Komîteya Lihevhatinê çêdikin. Mele mustefa endametiya xwe dide rawestandin û bi rêberî û pêşniyara Qedrî Beg dikeve nav Komîteya Lihevanînê. Serokê Komîteyê Qedrî Beg bû. Mele Mustefa, di wê demê de bûye peywendîdarê navbera Qamişlîyê û Şamê jî. Piştre Mele Mustefa bûye têkildarê navbera vê Komîteyê.

“1967 an de Mele Mustefa, tevî li dor sed (100) kesî ji alîyê rejîma Sûrîyê ve hatin girtin. Hukumeta Sûrîyê wan bi cezayê giran gunehbar dike. Lê di sala 1968 an de, Hafiz Esed derbeyek leşkerî çêdike û tê ser hukum. Piştî vê derbeyê tevayîya girtiyên li Sûrîyê tên efûkirin û berdan. Kurd bi vê efûkirinê ji kuştinê rizgar dibin û tên berdan.

“Piştî vê Mele Mustefa bû peywendîdarê navbera PDK yê her sê perçeyan, yanî têkildarê navbera PDK`yên Tirkîyê Iraqê û Sûrîyê bi rêxistinkirina alîkarîkirina Şoreşa Barzanî.

“Di sala 1970 yî de dibin çavdêrîya Berzanî de bi beşdarbûna herdû alîyên partîyê ve Kongreya PDKS dicive. Mele Mustefa jî beşdarî vê Kongreyê dibe. Ji ber ku di vê Kongreyê de herdû alî lihevhatin, vatinîya Komîteya Lihevkerinê teva bû û vê Komîteyê xwe belavkir.

“Mele Mustefa, her peywendîdar û hevalbendê Serok Barzanî ma...

“Her weha Mele Mustefa, yek ji wan kesan bû ku di pirsgerêkên civatî û malbatî yê herêma Cezîrê de, desteya çareserîya pirsgerêkan bû. Rûmetek wî ya bilind di nav civata herêma de hebû. Gelek pirsgerêkên êlî, civatî, dînî li ber destên wî çareserdibûn. Ne tenê pirsgerêkê civata Kurd her weha yê Ereban û xaçperestan jî jibona çareserîyê dihatin cem wî...

“Mele Mustefa tevî ku ewçend xwendina dînî kiribû jî qet meletî nekir. Lê gelek caran pirsên dînî dihatin cem wî û wî biryarên olî didan...” (Malpera Netewe)

HIŞYAR

Mele Mustefa Mele Îsa Hesenkêfi

**Ey ayina min dê bimirim tuyê bimînî
Pişt min re nizanim di cîhan da çi dibit
Rûpel tu sipîke da ku tarîx te helînî
Rehme li te kê nav li ba qencan de bişeyinî.**

GOTINA HIŞYAR JIBO BERSIVA SEYDAYÊ MEZIN MELE EBDULA XERZÎ

Seydayê di ilmê û zatê mezin
Miletperwerê Kurdistana min
Di ilm û zanîn mamostayê min
Dilê rohn û paqij bo miletê min

Kurdistana pak ji bo wî û min
Metala Seyda ya dûr û kin
Di xewna şevan tê ber çavê min
Seydayê dilevîn dilsoje bo min

Pêşgotina wî ser dîwana min
Deng û behs didî ew pirîtî bo min
Negiham wî pesnî ku daye bo min
Nivisîye ser xêz û rêzên min

Mele Ebdula mamostayê min
Di ilm û zanîn de qîblegahê min
Dilsoje ew herdem ji boa axa min
Axa Kurdistanî di destê dijmin

Pêşveçûna Seyda sed û bîst û hin
Merdin qenc û pak pesnê wî didin
Em kurdin bin destê ajanî mezin
Maf û debir û mal tevde talan kirin

Seyda gazî kir go heware li min
Namûse rabin hemî gelê min
Namûs nîşane bo miletê min

Bo Kurdên gernas û lawên axa min
Hişyar û hewar ke wekî pîrejin
Sipasî bide bo Seydayê min
20.09.2002

LI SER JÎYANA M.M.Î. HIŞYAR MELE MUSTEFA

Bi navê Xudayê dilovan û mihreban hezar dilovanî û paristewyî û nav hildan bi xweşî û serbilindayî li ser çêtirîn keasan be ku Pêxemberê Xudaye Muhemedê nûranîye ew li ser malbata wî û hevalên wî bin, ew hevalên wî ku bi dil û can û bi rastî pêre dimeşîyan û tada wan li ser malabata wî nekirine li piştî wefata wî.

Navê min Mele Mustefa ye, leqaba min Hişyar e, lawê Mele Îsa, lawê Hecî, lawê Îsa, lawê Îsmeîl, lawê Mehmûd, lawê Xelîl, lawê Mehmûd, lawê Şêx Muhtac Mihemed Eyûbî. Navê dayika min; Mehdîye qîza Mele Remezan lawê Xelîl, lawê Îsa, lawê Îsmeîl, lawê Mehmûd, lawê Xelîl, lawê Mehmûd, lawê Şêx Muhtac Eyûbî. Ez Hişyarim jîna min ji dayika min çêbûyî di sala 1923 zayînî li (Hesenkêfê) bajarek gelek kevnare ye, paytextê Melekên Eyûbîyan bûye, dewleta wan 334 salan dewam kirî ye. Melek Xelîl Eyûbî bircek gelek mezin çêkirîye li serê kelehê li qozîya bareş û bakur, tewla hespan li bin bircê çêkirîye bi qederê 500 hesp têde cî dibûn. Her hespek alifê wî û cirnek ji bo avê li tenîştê alif de çêkiribû. Melek Xelîlê Eyûbî gelek hukmê wî li pêş kutibû heft îqlimî Kurdistanî hebûn di bin hukmê wî de bûn.

Melek Muhemed El Xazî El Eyûbî bajarek nû çêkir, li erda bin her du kelehan, keleha mezin û keleha piçûk du minare çêkir li dunyayê tevde wek wana çênebuye di tertîb û xweşikahîya wan da. Minarekî di çamîya li ser kevîya çemê Dîcle de hatîye lêkirin. Ew camî gelek mezin bû. Ehlê bajêr roja îne tevde li wê camîyê xutbe dikirin. Minara li wê camîyê du rê têde hene. Di rêyek de diçûn azan didan û di

rêya din de dihatin xwarê. Minara duduyan; camî di wê de hebû, lê belê ne wek camîya li ser çem de mezin bû. Minara duduyan têde ava kiribûn. Lê dûre camî piştî berdana erdê ji bo hewşê bi qeder bîst mîtroyan li hawêrdora camîyê hîştibû. Dûvre li hawêrdora wê de bîstaneke mezin çêkiribû 334 ode, her odeyek heywanek pêre çêkiribûn, têde feqeyan hîn dikirin. Ji wê dibistanê gelek xwendevanên mezin dîplom jî standin; weke Mewlana Camî, weke Elî Herîrî, weke Mele Ehmedê Cizîrî, weke Şêx Ehmedê Xanî ne. Dewra Fexredîn Razî û Şîrazî jî di wê dibistanê de xwendin e, lê belê muheqeş Feqîyê Teyran têde xwendin kirîye. Xeyrê vana jî têde xwendin kirine em wana nas nakin.

Di serê jîna xwe de ez gelek li cîhan gerîya me ji bo xwendinê. Di çaxê piçûkanîya xwe de bi malîtî tevî bav û dayika xwe û xwişk û birayên xwe cîyê me Hesenkêf bû. Dûvre em çûne Solanî rex Şêx Fethullah El Hemdî. Bavê min mehkûm bû ji bo hevaltîya wî bi Şêx Seîdê Pîranî rehmetî re hebû. Şêx Fethullah gelek alîkarî pêre kir. Nifûsek jêre çêkir, li bajarê Qibînê, bi navê Mehmûd ji dilê Îsa. Dûvre şand gundê Cinesker, bê guman bû ji ber çavê tirkan. Bo îmamê wî gundî dîsa feqeyan didan xwendin heta wefat kir di sala 1935 zayinî li Cinesker. Hingê jîna min 14 sal bû, birayê min Seîd 12 salî bû, birayê min Hesên 8 salî bû, xwişka min jîna wê 7 salî bû, dayika min li ser me mabû. Ez û dayik û bira û xwişka xwe bi hevra em çûne Depa Beravan.

Min li rex bavê xwe xwendin kir heta kitêba Seedulah Gewre Pîre, kitêba Îlane El Talibîn min dixwend. Ji Depa Beravan ez çûme gundê Kifîrza jorîn li rex Seydayê Mele Îsmêîl Bikindî xwendin dikir, dûra ez çûme gundê Şorşib dinav Eşîra (êla)

Sorkiçi li rex Seydayê minî Şêx Ehmedê Korî xwendin dikir. Dûre ez çûme Bilkê nav Eşîreta (Êla) Bamirdî li rex Seydayê Mele Elî Başrûtî xwendin dikir. Ji wê derê çûme Cizîra Botan li rex Seyid Elî Findikî meh û nîv xwendin kir. Dûvre mala me ji Depa Beravan hate Hesenkêfê. Ji wê derê di sala 1940 zayinî bi malîtî hatin gundê Girhesen li rex Nisêbînê ye. Li wî gundî du mehan em man. Ji wê derê ez çûm Xizne li rex Seydayê Mele Ehmed Zivingî Miftîyê Qamişlî, ewê kitêba Eqid El Cewherî, şerha Dîwana Cizîrî çi kirîye? Min xwendin dikir.

Û di saxîya bavê min li rex Seydayê Mele Ebdulrezaq Dinbilî, li gundê Girbawî, li wê derê jî min xwendin kirîye kitêba Helî tevde li rex wî xwendîye. Lê bilî piştî Seydayê min Miftî Mele Ehmed hate Qamişlî, hingê mala me çûbû Hilêlîyê, li rex Seydayê Miftî Îcaza Îlmî Rizî send. Me got du salan bi malîtî li gundê Enterîyê em man. Li wê derê ez bûm Katib li rex Ingilîzan, qederê sê mehan. Min mal hanî Hilêlîyê û min di karê xwe de li rex Ingilîzan salek û şeş mehan ez mam. Di sala 1942 wan de min dev ji kar berda, ji ber yê ku kar da min navê wî Cewdet Beg bû mislman bû, eslê wî ji Azerbeycan bû ji cenga 1883 va bavê wî yexsîr (dîl ketibû) bûbû li rex Ingilîzan. Ew ketibû dibistana Ingilîzan bû zabit, wîna li gora karê Ingilîzan wî şîyandin Yemenê, min jî dev ji kar berda. Lê belê Cewdet Beg min bir li rex Generalê Ingilîz perenê baş dan min ji xeyrê heqê mehên min. Hingê min jî dest bi karê çandinî kir. Li dawîkî di sala 1975 de Seydayê Mele Ebdulla Mele Reşîdê Xerzî ji gundê Gozgirani li ser ava Dicle dimênî. Ew gund ji nehîya zimara Iraqîye bi malîtî hate Hilêlîyê.

Naskirina min û wî ji sala 1943 zayinê de hebû. Rojekî hat Enterîyê bi rehmetyê bavê xwe re. Mele Reşîd wî bir rex Diktor Nafîz ji bo nexweşiyê. Me hevûdû nas kir û hevaltîya wî û dostanîya rast me pevra kir. Lê mixabin xizmetek li kurê cenabê wî jêre nekir, ji ber Seyda Alimkî mezine di rêka Ilmanî mezindîye di temamê Îlmê Rizî û Şerîet û Hedîs û Tefsîr û Eqîde Îslamî û di felsefî û di mentiq da û di helbestan da.

Ji xeyrî vî îlmî merivkî mitqî û mîletperwer bû herdem ew dijê zilim û tadaîye li ser misilmana temamî lê bilî bi zêdebûn disekinî li ser tada û sitem li ser mîletê Kurd tê kirin, li her deran her wekî tada û sitem li serê wî û malbata wî jî hate kirin. Ji welatê xwu derket wekî me hate Sûrî di sala hezar û nehsed û çilî (1940) zayinî li kurî van ewsaf mezin ji qncîyê pêre heye mîlet jê hez dîkin, lê ne kûrê îlmû qencîya wî temel jêre didin heta îro em li rex hevin, ji xweşî û heskirina hev em têr nebûn...

DESTPÊKA DÎWANA HIŞYAR ÇAP KIRINA BENDÎ DILOVÎN

BINAVÊ XWUDA

Bi navê te xwudayê jor Xwudayê asmanê jor
Piştewa Dojho Mador Digel Siderto erşê jore
Ji kaf û nûn wan çêkir Qelem nivisî çuye jor
Di xizne qedre qadir Dimînî dar û him madûr

QENCÎ Û DANA XWUDA

Razî me ji te Rebî Bi wê dana îhsana te
Daye me te ya Rebî Ji wî îlim û îmana te

Zanîn û yeqîn Rebî ji behra îlim û dana te
Îlim û merîfet Rebî ji wê nûr û rohnaya te

Avadanke ya Rebî bi çûne ji dana te
Bi wê dana bilind bo me herdem ew ji fedla te

Bibî mal û dirav bi merem Razî me bi pişka te
Mal û dirav namînin Lê îlim û zanîna te

Gava tu bidî însan herdem maye dana te
Hişyar ew çiqas bêjî ew nagêhînî dana te

FIKRA JI GUNHA

Aya însan tu cahilî Ji Rebê xwu tu xafilî
Ji gunhan tobe bike Ji bona wî tu qabilî
Qelbê te erşî ekber Xwuda lê dikî nezre
Paqij bike ji xetere Niqte li î n wî jî hilî

Îblîs kursî lê danî ye Ji gunehan reş kirî ye
Hirs û hesed lê çandî ye Dinav perda wî dilî
Carek bişo wî perdeyî Kursî bişkîn bi xameî
Tisbîh û zikrin xameî Şuxlê li eyn wî jî hilî

Hişyar nesîhetan dikî Lê nefsa xwe ji bîr dikî
Nefsa xwe bîra xwe bikî Tobe bikî ji wî dilî

QESÎDÎ DU PESNÊ PÊXEMBER

Gotina Seydayê Batî ye dilovanîye Xwedê lê bê dinav vê
dîwana min danîye ji bo pîrozîya wî bigihêt me.

Ey ne`t tu ez erş heta ferşa şehîra
Ez pirtuwa nûra te cihan gişte minîra
Ey Seyda alem bi te pirwayî asîra
Ey taca serê şahan û sultan û emîra

Qed kan lik efdel lik li cûd kesîra
Erselet îla xeleq beşîren we nezîren
Te tursilî melek erş el ezem
Der behra cemalî tu tenê dara yêtîm

Lolo seftî der sedfa behra ezem
Ehsentirî ez Yusufê sedîq helîm
Mkan lek elnas şebîhen we nezîren
Erselet îla elnas beşîren we nezîren

Fexra melekân padîşahê textê medîna
Yek lehze giha erşê Xirama bi meşînî
Ne çerxîfelek bo te ser gişte avînî
Her çî ku neynit bi te îman û yeqînî

Têkbûne xesaret û sîslûn seîra
Erselet îla el xelq beşîren we nezîren
Baranî silavan ji xwuda sebih eşîye
Bir seyîdî muxtarî Resûlî Medenîye

Sedîq û çî Farûq û çî Usman û Elî
Bir alû û eshab ûdurûşma qedmîye
Kanû lek fî el dîn meînen we nesîren
Erselet îla el xeleg beşîren we nezîren

Ey leelû lebî ezîm re mîm ew dîkit ehya
Ber şewqa ruyê te buye sir gîşte surya
Coşan û Xuroşan ji firqa tene derya
Her çî ku bi şer`a te `emeldar e didinya

Kanit li him el xeled herîren we serîren
Erselet îla el xeleg beşîren we nezîren
Ey seyîdî dîn muhebet ayet mukerem
Şsmî te di Hindî sehfan buye mufexem

Lutfa te şeyatîn ji sema kirîye murcem
Gerdî to nebuya nedibû çerxa mi`ezem
Tubî li min eşfe`et le kunt menîren
Erselet îla el xeleg beşîren we nezîren

Ey Seyîdî `alem seneda nûra hîdayet
Hêvî dîkin em tim ji te ey sedrî risalet
Mehrûm nekî tu me ji dîwana şfa`et
Batî bi cehenem nebrî roja qîyamet

Qed kunet le şem şeffi`en we nesîren
Erselet îla el xeleg beşîren we nezîren

PESNÎ PÊXEMBER

Ey seyîdî `alem nûre qendîle mizeref
Serdarê temamê enbîyayî bê tedref
Erwahê munewer li huzûra tene sef sef
Hawêr ew dixwînin pirkî ayatî di Meshef

Şitiryo û Qidûsîn melaîk têtin ref ref
Tevda ew ji nûr û kerema te bûn mişeref
Hişyar hêvîdar e ew ji nûra te mişeşef
Şafi` bî di heşrêde ji bo wî bi tekelef

BIHABÛNA XWENDINÊ

Xwendin dara bilind e Bi bêhna wa bax û rind e
Şaxê wêna tê hildan Ser gerdûna bilind e
Xwendevanîn bilind e Gihan ser heyva gund e
Di nav koma însanan Serê wana tê hildan

XWENDIN SERKETIN E

Dara bilind ew xwendin e Bi misk û enber mistin e
Cîhan dibihnî hîştin e Xweşî têda raxistin e
Milet pir û rê xwendin e Azadî têt bi xwendin e
Dar û dewlet bi xwendin e Bi xwendinî serketin e

Welatpîrozî xwendin e Serbestî û pêşketin e
Hişyarî û axaftin e Serxwebûn û destriştin e

DANA EVÎN O `EŞQÊ

Temenî ez dikim ya Reb te da min `eşqa mecazî
Bi her rengî şerîf mame bi yarê re bi dilxwazî
Bi yarê re gelek dem çû bi vî rengî me kir gazî
Li pêş cirim û guneh çêbû hîcab û pirdîya nazî

Heqîqî `eşqa min çê bû dema dil girtî perwazî
Ji zewq û lezetê mame bi yarê re î`cazî
Belê dewsa mecazî hat heqîqet bi tinazî
Çû warê xwe di dil de çêkirîye bi serfirazî

Ji bîra min çû yara min heqîqet maye serbazî
Evîna min felek dewr da li dinyayê nema sazî
Bi vî rengî gelek maye mi dî şewqek bi şebazî
Jişereb birqekî derbû cîhan girtî bi fewlazî

Aya Hişyar tim nabe bi `eqlanî nema razî
Bi rêke şer`a Pêxember bikir carek bi daxwazî

MELE MUSTEFA BARZANÎ DILOVANÎYA XWUDA LÊBÎ

Barzanî bi navê Mustefa ye ey Serokim
Herdem ez duxwum sondî bi navê te Serokim
Çavên te wekî çavên pilingan ey Serokim
Lewra ji ezel heq te dinasî ey Serokim

Tensîx kir ji çavên te ji bo şêr û pilingan
Her halde ev nî`met daye wana ey Serokim
Qet kes me nedî awirê çavan rengê ê te
Wek şibhê bijû ku tewrê bi tîrêj ey Serokim

Mêrxas bin heger mêr bin û ya siltan û paşe
Hember awirê te ew xwe nagirin ey Serokim
Rodîna te heybet jê bi şeca`et
Tawêl jê re nabî her kesek zanî Serokim

`Enter nebû wek te di qiwamê bi mêranî
Ristem jî ne wek te di şran de ey Serokim
Tîra felekê çi bikim mixabin çendî zor e
Êşa pençesêr rêkir ji bo te ey Serokim

Sipasî dikim rêça tu pê çû jê nedûr bim
Hişyarim di wê rê de bikaribim ey Serokim
Êşa ku tu pê çû hizûra zat el heya
Rêçe pençesêr buye rênasim ey Serokim

Hêvî ez ji Yezdanê mezin her dem dixwazim
Wek çaxê di jînî de heval bim ey Serokim

QEHREMANÎ YA BAV EW LAW

Qehremanê esra bîstan Mustefa Barzanî tu
(MelaEmadedîn)

Bo to latan sondî naxwim
Ez bi roja xawrî
Qehremanê qirnî bîstan
Şêrê Barzan wa lira

Çendî Barzanî mezin çû
Mesûd girtî xencerî
Ger û govenda ku lê ye
Lîza dujmin nabî rê

Hawirdor wek gurgê harin
Li berxê çavreş digerin
Hin ji sûrî hin ji Îran
Hin ji Sedamê şerî

Defna Kurdan ew dixwînin
Da ev birine çî sirî
Şêrê cangirîn ji dewlet
Dil û can venegerî

Ne wekû heftê û pêncan
Reş kir soza deftera
Destê Şah û Ereban girt
Reş kir şûna fenera

Xwe rapêçe şûr û rim girt
Danî şûna kemerî
Şoreşa şêst û yekê
Winda nabî wekî berê

Biryara Mustefa Barzanî
Danîye girtî li rê
Qedera milletê Kurd
Ava heyran ji bire

Miletê Kurd ew şîyare
Lîz û bazan dinêrî
Lîz û bazê dijminê Kurd
Hîn ji cengea Tetera

Beqilûbazî dileyzin
Bi dizî him bi eşkera
Dostanî diyar dikan
Lê bi dil neyarê berê

Hoşyar carek şîyar be
Biseke xewna qederê
Qedera te xebata te
Wê azadî vegeerê

MÎR BEDIRXAN

Bi xêr hatî Bedirxan Mîrê Botan
Serekdarî gelê Kurd û Kurdistan
Te kiribû zor xebate pir bi Yezdan
Tevî mal û piçûk û deyşt û zozan

Ji bona serxwebûnê kiribû qurban
Ji bo serkeftina Kurd û Kurdistan
Milat rakir ji xewa kûr ser nigan
Te dewlet jê re çêkiribû dilovan

Te mafê Kurdan hildabû li ezman
Te leşkerkî giran çêkir bi ferman
Temel sike pere ji zîv û zêran
Bi navê Dewleta Kurdî ez heyran

Aro serdarê Tirkan çûn rex Siltan
Revîn ber leşkerê Kurd û Kurdistan
Asasê Dewleta Kurdî li dardan
Bilî `Îzedîn rovî Tirk û Siltan

Patoxwerê serokê caşê Tirkan
Piştî Welat ji nûve bû gulîstan
Xîyanet kir pere xwar ew birazî
Ji bona Mîr dibe xwarzê ş birazê

Berê cengê zivirandî bi sazî
Bi caş û leşkerên Tirkan kir gazî
Şikandî Dewleta Mîrê Ezîzî
Ji lewra ew li ber dijmin ma tazî

Derket fermana Mîrê Bab El Alî
Emîrê Xwînxwarî Siltanê talî
Bi nefî ya Mîr Bedirxanê Delalî
Li Albanya akincî kir bimalî

Bedirxan ew ji dostan nabî xalî
Li Şamê çêkirin koma hevalî
Dilovanî li Şamê jêre daket
Be cîyê bû ew heta roja qiyamet

Li rex Şêx Xalidê sahib keramî
Milet perwer xwudanê alem û hîkmet
Veşartin wî bi cîranî qebûl kit
Li ruhê wan bibarî hezar rehmet

Bila şa be Bedirxanê m bi rehmet
Bi dû te torinên çak û bi hurmet
Ne razan çûn û hatin dora millet
Ebdul Rezaq û Mîr Mîdhet û Celadet

Kurdistanek li Misrê Mîrê m Mîdhet
Liçap kir Kurdistanek pê şadî ket
Hezar heyşt sed û not û heyştan
Di bîstû duduwî nîsan derket

Li Misrê alîkarî kir Mihemed
Elî Paşa Bavê Farûqî derket
Li Rusan li Alman û li Taşqend
Ebdul Rezak Sefîrê Kurd û Dewlet

Ger û govend û doza Kurd û millet
Gihandin me`heda seyfer bi dîqet
Da zanîn bo gelê cîhan û dewlet
Doza Kurd û Kurdistan bi hîcet

Celadet torinê rast û bihîmet
Di îlm û zanibûn û rast û serbest
Hawar û Rohnayî çêkir bidarket
Tîpê Kurdî bi latînî jê derket

Xoybûn Partîyek çakî biserket
Di nava milletê Kurdan de daket
Li Waşînton li London û li dewlet
Torinê Mîrê Botan doza serbest

Doza xwe dane destê Koma Milet
Ji bo mafê Kurdistan û dewlet
Li pey wana Seîd û Qazî û Berzan
Şerîdê azadîyê bo bidest wan

Lê çi bikim bo Kemal û Şahê Îran
Bi rêka wan sitem danîn bi ferman
Barzanî çak û dilsojî Kurdistan
Hukum danî ji Kurdan re kir derman

Serok Mesûd li pey wan hate meydan
Doza Federalî dikî biherzan
Bilî dijminê zorî dijê însan
Daxwaza wan bitefî şemala Kurdan

Xwendekarê Ewropa û Emerîka
Peyman dane biparêzin me Kurdan
Ji dijmin re dibêjin sond û peyman
Ji Kurdan re nema Kuştin û talan

Şeş û deh dewletên Ereb ser cîhan
Bi doza Filistînî re didin can
Filistîn bi qandê lêwayekî Kurdan
Tunîne lê dikin doza bicengan

Lê gava navê Kurdistan tê meydan
Bi yek zarî şer dikin mafê Kurdan

AXIFTIN BI PÊNIVÎS RE

Ey qelem min qet nedî janek ji dil rahet kirî
Kul û derdan min bi êşan derd û jan zêde kirî
Gava destê xwe dirêjî te dikim nazanî min
Ejdeharî tu ji nişksn destê te gez kirî

Deftera derd û xeman wek ewrê nîsan dikelin
Çerçeva ser me helanî hiş û aqil min birî
Ketime nav dûman mij de reş û tarî bû li min
Wî mijî ez hilfirandim paşê min serjêr kirî

Min li wê bûkek didî wê keys û bejna ser wê min
Qet nedî wek wê şepalek dil ji min nîşan kirî
Deste best û jar û mest bo wê bi Kurdî gote min
Kurdistanî ji qelem re bêje ew min best kirî

Bi hezaran sal bihartin guhdarî nakî li min
Lewra nav pêncî neyar demame wî min qeyd kirî
Bêje Kurdo hovo rabe bikire namûsê limin
Bi qelem re bi hevaltî danîşe dawî werî

Tu Selah û Şêrgo neynî feyda cengê nadî min
Çaxê şûr û rim nemaye bes qelem feyde kirî
Îro çaxê top û saroxane ey dil bêje min
Guh nedêre bendekan hîlekan serserî

Ey Hişyar û seyda ninî tu qelem bikirî ji min
Ev tiwarê miletan çakî bi dozê re herî

KARÊ DIJMIN

Dora me dijmin têt veda
Bi rehetî rê berneda
Ku em herin rêka xwe da
Bimba dibaran ser meda

Dijmin danî di erdê meda
Girtî ji vir ta serheda
Dijmin li ser me bê heda
Kurdên reben kir mideda

Hewara wî de kes neda
Çare û mefer maye xwuda
Ku can nedîran em feda
Çara me nîne ey geda

Qet kes ji bo te guh neda
Peyman û soz bo te neda
Dewra çelengan bermeda
Peyra tu bispêre Xwuda

Xwuda ûsan gotin dida
Gotî rabe heq bermeda
Gotî rabe heq bermeda
Ez bi te re nabim cuda

Vê şêwrê bêxe serê xweda
Wisaye şer`a Ehmeda
Hişyar bese bike neda
Canê xwe giştî sir xweda

JÎNA BINDESTÎ

Eger dinya te dûrbîn bî
Di dil te ew pir şîrîn bî
Li bin zicir û sitembîr bî
Her tim ser te qal û qîl bî

Koledarê ber derî bî
Wek qantirê libin zîn bî
Bindestê dijmin girtî bî
Çikî wê jînê bi dîlî bî

Dravên te bê texmîn bî
Bi koşk û qesir û terzîn bî
Tu wek Hişyar dilbirîn bî
Jîna te wê firavîn bî

DÎLBERÊ

Dîlber qamet elîf rengê rîhan û gul e
Sosin û terha qedîfe melhema can û dil e
Ez giham diçû bi rêve wê ji min bir aqil e
Min digot cismê letîf e ji bihiştê nazil e

Dîtina wê bi sed derîve nêrgiza lat û mil e
Kuştima bi awir û lêve mal limin kir kavigil e
Bi nesîmî sihrî ve ji beqçeyê qernefil e
Roj bi xêr da min dipeyive rohnîya çehv û dil

Gizmeyek danî ji pêşve mêlake kole
Bûm ji wê derba birêve nexwoşî nav mezel e
Min nizanî ew ji kuve hatîye ew serpil e
Kuştima dêmî ji sîvan her du çavên qatil e

Ne ji Qilab û ne Silîva ne Kohî Gerdel e
Ne ji zozanî şerîf e ne cezîr û filfil e
Ne ji Şengale kirîv e ne ji Berzan û bil e
Ne ji Batman û Birîv e bil ji şaxa nav dil e

Kurdistan e rabe pêve bi qiloçe ser kil e
Lo xuyaye ew bi kêfe Huşyar deyn ser mil e

ÊŞA WELAT

Welatê min çiqas bêjim digel te
Kul û derdan dibarînim li ser te
Bilî çara me nîne gel bi derde
Sitemkar darê zorê girtî ser te

Ji gazî û hewaran deng nemaye
Di min de ez bi kovanim li ser te
Li cîhanê temaşê kim ji bo te
Temamê dewletan cenge li ser te

Le pêxwas û le Îran benêre
Be milyonan ji hev kujtin ji bo te
Li dawîkî ji tirsê miletê te
Dihevda ew buhurtin tev ji bo te

Erê Hişyar bizane dewr wusa ye
Kurdistan teze maye bin dest e

4. 11. 1989

QEDERA XWUDA

Ez mama di heyreta xwuda de
Kurmancî di dewletên dinya de
Bê behrin ji hîkmeta xwuda de
Bê dewletin bê karin bi zêde

Xwendekar û wezîre ser bederdan
Hinka ku ewan dar ber xwe berdan
Dijmin wekî holê wan di hildan
Pir mal û dirav ji wan girêdan

Tamara xwê di çehvan hatin
Lewra bikelk tu bê xelatî
Hinda me xweh tu gelek nerastî
Ji destê dijminan xwe neparastî

Dijmin xwendkarî dewletîne
Ew dijmin û xwînxwarê birîne

DENGÊ KURDAN

Dengê Kurdan lihederîzane sitemkar hêdî ye
Xwîna xwe jêre dikî gorî û hên nerazî ye
Eskerî jêre dikin sax û mêrezanî
Roja cengê serserê dijmin êrîşe pêşî ye

Feyde nakî bo sitemkar hên jê ew nerazî ye
Em bedîlek him bi gazin tene pêşbirî neyar
Him bi qanûna mirovan rengê demoqraî ye
Him bi qanûna şû`îyan razî nabitin neyar

Dev li canê me kirî naberdî ew yek carî
Feyde nakî bo sitemkar hên jê ew nerazî ye
Ger çîya meydana şêran e piling jî dû wî ye
Miletê Kurd di çîyan de serfirazî ya wî ye

Gerden û xwîna serê xwe Barzanî danî ye
Dirêka azadîxwazan pirsê nakî ew çi ye
Feyde nakî bo sitemkarhên jê ew nerazî ye
Keleh û çeper ji xwûn û ser û can ew çêdikî

Mêzenakî ew di cengê ne li zehf û hindikî
Cendekan davêjî erdê napirsî pê lê dikî
Ger di vê rê de nemînî zêç û mal û xanî
Feyde nakî bo sitemkar hên jê ew nerazî ye

Her dima şer û qewamî serbilinde serpîyan
Ew dikî wêran bi carek koşk û birc û xanî ye
Hêvîyan nakî ji dujmin ew bedîl û lavan
Rev ji bo wî qet tunîne mêranî karê wî ye

Feyde nakî bo sitemkar hên jê ew nerazî ye
Rabe Hişyar tu binêre dem û dewrana dinê
Miletê Kurd bitenê maye di mîzana dinê
Şerq û xerb tevda dimeyizînin li şopa gerdenê

Daxwaza xelqê cîhan bo herkesî azadî ye
Feyde nakî bo sitemkar hên jê ew nerazî ye

GERDÛNA DIJWAR

Ev çaxê li min fajî li gerdûnê diçî û tê
Çendî digerî tali` di çerxêda bikid her tê
Kîna felekê herdem bi dijwarî li min tê
Sûcê min tu nîne çima vajê bê mefer tê

Ez çûme link pîrê Mixan gotî çima ê
Bê sûce felek Hişyar bizane biqeder tê
Îqbala nikaran be xebatê ew dirust tê
Daxwaza bi rastî ew bizanin xweş lihev tê

Eksa qederê bikî nikarî mistehîl tê
Birca te reşe îro belê tali` nêzîk tê
Tîra felekê zor e dema pê re qeder tê
Lê sebir û xebatê bikişîne xweş lihev tê

KURDISTAN

Û

Karê Sedam û Emerîka

Kurdistanî welatê min ne wek Sîn û ne wek Hindî
Bi te çerxa li gerdûnî dirakê berberî û bendî
Tu Wan û Sêrt û Amedî tu Zozanê Şeref Xendî
Tu Kerkûk û tu Hevlêrî tuyî Dûkan û Debendî

Tu Kermanşah û Tebrîzî Rizaî û Mehabatî
Tuyî Zerdeşt û Seblaxî Cîh û warê Eyub Mendî
Delalî tu çiqas rindî wekî terha xav bilindî
Xezale nav beled nînî tu xişmane dinav gundî

Tu rohnayî didî her der wekî mûm û wekî findî
Di çar kenarê gerdûnî xuyaye tu çiqas rindî
Wekî roja ku şewqa xwe dide rûkê cîhanê de
Temamê jîna her tiştî bi wî saxin be fexendî

Ji bona te xwîya ye dewra gerdûnê bi vajê te
Temamê dewletan cenge ji bona te bi her mendî
Welatê min tu bû fitne bi zîv û zêr û petrolî
Liqade Kurd û Kurdistanbela çîkir bav û çendî

Temamê me`denên nûwe derdikevin û hin tê xuyabûne
Ji yaqût û ji almasan di gerdûn ser bilindî
Li Ewropa tu meyizîne li Asya him li Afrîka
Li her pênc qareyê dinyayê ji bona te bê şermendî

Tebat û him livî nîne kuştin û ceng û talana
Li behr û bej û valabûn mij û dûman wek mendî
Bi navê herba Îran û Iraqê ew dikin me`na
Kesê bawer bikî şaşê ne ev daxwaza efendî

Ji bo xêra welatê me di her çar warê petrolî
Bi hev re ew dikin kîne derakin ger û govendê
Van istûlê Emerîkan di Behra Faris û Hindê
Bi wan re kar dibin dewlet tevî NATO û ATLANTI

Li meydana şerê Îran bi Sedam û Iraqê re
Bi aşî ew dibakin eger û bêjin dirêkek dî
Agir û pêtan gur dikin cenga kîmyawî ser dikin
Feqîr û jar divê bimirin kesek hember nebî îdî

Belê çibikim delala min ez Hişyarim bi vî rengî
Dirêjim van kul û derdan wekî pêlê Behra Hindê

MEXAPIN BI HÊZÊ DIJMIN

Bi Yezdan ez dixwînim ey welat karê xwe pêk bîne
Bizan lawên te yê dilêr bi xurtî doza xwe dibîne
Tevî dozdarê cîhan doza Kurdan bixwer tîne
Birûsk û nameyan şandin cihê heqê mirov bîne

Ger û govend li Ewropa hevalbendê xwe datîne
Li ser rûkê cîhanênav û nîşanan digerîne
Çime Sovyet tu dey nakî qanûna Marks derîne
Ji bona mileê bindest derheqê wê çi hel tîne

Ev jî xape li Kurdîni dikî herkes dixapîne
Temamê karker û cotkarê dinyayê dixapîne
Bi vî terzî xîyanet derheq Marks tu dikşîne
Nîzam û destûra wêna ji rengê tu dertîne

Sitemkarî dikî ser gotina qencan nerazîne
Di gewran de pir xemkin ji serdaran bêhêvîne
Dibakin leşkeê WARŞO jar û bindestan nabîne
Li ser rokê cîhanê tevde bin qanûna Nazîne

Ciwan û qehremanê Kurd bi xwîne doza xwe dibîne
Li deyst û koh û bajaran xwûna paqij ew dirijîne
Berek nîne latek nîne li Kurdistan nevisîne
Bi xwûna pêşmergê Kurdan doza xwe ew lê danîne

Koma Mîleta bê guhdar kanê heqê Kurdan nîne
Carek pirsê li me nakin ne raste ew nezanîne
Ne şerq maye ne xerb maye ne Hind û Sîna dawîne
Ji pîlan pêve nas nakin ji wan jî em bê hêvîne

Erê millet tevda rabin li keskî xwe netewkelîne
Tu înanî bi doza xwe li nefsa xwe bi tenê bîne
Barê dewra te hilnadê ji xeyrê te kesek nîne
Barê doza te pir zor e carek lê meyzîne

Kesê barê e hilbigrê ji xeyrê te kesek nîne
Bizan barê kerê Îsa ji xeyrî wî hildî nîne
Gotin û pitatê Hişyar were carek lê meyzîne
Ji ber êşa dilê xwe ew jî van peyvên dirijîne

WELATÊ MIN

Welatgê min çiqas rind û başî
Wekî zêrî şûrî qelemtiraşî
Cîhê te pir bilind e goh û kaşî
Hemî deyst û çîyayî tu qelaşî

Li kohên te dijî ava heyatî
Bi serbestî durustî ne bişaşî
Di nav baxan bi xem xem ew diçî ş tê
Gelo Hişyar vexwarî jê bi şaşî

KURDISTAN NEXWEŞE

Ez Kurdistanim bi derd û rencim
Ez berê yek bûm ne şeş û pênc bûm
Xwedî çîya me kelat û bircim
Îro nexweşim bi derd û rencim
Belê nexweşim bindest û xercim
Derman me nîne bê kes û kencim

NALÎNA KURDISTAN

**Ez nexweşim ta digirim Roj ji rojê xirabtirim
Destgirtîyê bin kevirim Hêl û taqet nahilkirim
Birîndarê can û dilim Rewşen me nîne sêflim
Lew bi dijmin difikirim Bi zorkarî bindest kirim**

**Hişyar bese talan birin Xwîne dîne pîremêran
Wê şîn bibî dara mezin Dara yekîtî û serketin
Hingê wê Kurd azad bibin Talan û xak wê vegirin
Zincîra Barzan bikirin Şopa şehîdan diherin**

SITEMA LI KURDÊ CIZÎRÊ

Bira mêze bike tu li vî zemanî
Li halê Kurdê bê zar û zemanî
Çawa dijmin îşkence ser wan danî
Cezîre Kurdê Sûrî bû fermanî

Eve halê Kurdê Sûrî li Cizîrê
Qaçaxin tevda derdê bê dermanî
Qizilbaş û pêxwas herdû bi hevra
Dibên erdê Cizîrê bê gumanî

Cîh û warê me ye kevnarê salan
Hun mêvanin herin tevde biyanî
Li tarîxa cîhan carek nanêrin
Cizîr herkes ji tarîxve dizanî

Kurdin xwedîyê ax û erdê welatin
Hezar salan ji bavûkalê wanî
Berê çaxa ew lê akincî bûn
Divî erdê ji dêke Kurdî zanî

Diwî çaxê Milûkê Eyubîyan
Ji Şingalê tu bigirî Serêkanî
Ji zirgan here deysta Sirûcê
Tevî Kurdin Birazan li Kûbanî

Li Kurddaxî li Efrînê binêre
Li wan şaxên zeytûnan bê guman
Warê Kurdaye ji kevnarê salan
Li meydana şêran wan kon didanî

Melek Adil Melek Fadil Eyûbî
Bi Romê re biherqel şer didanî
Ji Antakye milûkê Romê rakir
Bera wan dan Bizente bi karwanî

Di wê hingê Qizilbaş çasê xaç bûn
Pêxwas jî sipîkuj bûn herkes zanî
Belê dibêjin ê derve hatin xanî
Ê hundiro ji xanî wan deranî

Çi bêjim ez ji van derd û kulan re
Ji destê Kurdên pîsê Kurdistanî
Heçî pato xwurin ew dûv livînin
Li pê dijmin diçin bi ruh û canî

Binêre ew çiqas dûrin ji jînê
Ji destê dijminan hatin yemanê
Hişyar bese bibêje van dîlokan
Bizan namûs çike derheq wana

EY FELEK

Tu dizanî ey felek çendî tu dijarî dikî
Serserê jar û feqîran toz û dumanî dikî
Lê bizane ey felek derba dime tu dor dikî
Carek hildidî li jorê cara dî serjêr dikî

Lê belê bawer bike tê ji vê felatî bar bikî
Tê ji hebûnê herî wêda xeyrê te wê kar bikî
Hingê tê zanibî çendî sitemkarî çi dikî
Gava zorkar serserî tê pif û halanan dikî

Xak û erdek nuh wê bêtin ji cihê te rabikî
Dil û nav û riha piştê ew ji kokê ew ra dikî
Hoşyar bese bibêje dil nema tehemul dikî
Sebir û silwan tu hilîne her Xuda ew çê dikî

XAPANÊ GERDÛNÎ

Şoxe ku ez dinasim Xwurşîd jêre gede ye
Ber pirava şewqa wî Rohnî da her dera ye
Çi bikim felek nedost e Karê felek weha ye
Bi hezaran wekî min Kuştin li bin pîya ye

Însan mebe ji ber wê Gelek ew xapînok e
Zarê wê pir şêrîne Dibin jehra marî ye
Bê ser û ber têt mirov Rengê maran didaye
Yan wekî sehkî paşvegir Xwe davêjî meraye

Hişyar bizan bêkîne Felek bo te xwîya ye
Înan mebe tu jê re Wek ta`wîla xewna ye
Dibî ku xewn bi rastî Çêbit qet nemehal e
Soz û peyman e gerdûn Hemî êş û bela ye

MÊZE BIKIN LI PÎLANÊ SITEMKAR

Dilo rabe bi şîranî bi rengê dîlberê danî
Rihê şêrîn liser danî neçûbê textê tûranî
Bizan Tûran û Îranê Ereb tevda bi misilmanî
Biratî biwan me danîbe hîl û pîl û xapanî

Dibêjin hun xwedîyê malin birane tev misilmanî
Nêzikî firaxe nebin li ser we me emir danî
Di cengan de li pêş wanin ji bona wan em meralin
Ew xwedîyê ac û nîşanin disuxurînin me bi kolanî

Hindek dîtir ji wana ew dibêjin Kurd tu nînin tu
Kesê bêjî birane ew emê lêxin bi çokanî
Li ser erda welatl me ji petrol û xêratê me
Her roj cenge ji bona me di nav tazî û îranî (?)

Divê xwîna me bikişînin ji nav canê me derxînin
Goştê canê meveçîrînin rengê kelaşê sehkanî
Ji bona me sehkî harin çend ku laşên me xwarin
Welat birin ew serdarin tevî şênî dar û kanî

Milet saxe ew xew nakî heta firsetê peydakî
Hişyar e lê ew deynakî belê soz û peyman danî
Miletê Kurd ranakevê heta rihê şêrîn hebî
Kurd û Kurdistan wê hebî heta ew bikrê nîşanê

BÎRANÎNA DÎROKA KURDA

Miletim rabe binêre buye çaxe xwuserî
Kes ji te pêve nemaye dîl û jar û bêserî
Tarîxa cîhan bixwîne da bizanî çend nijad
Şeşsed û heyştê dixwînin tev bizarê madirî

Ev tixûb tevde li me buye Sedê Çîna mezin
Ê ku derbas bî tê kuştin wek nîzam Hîtler
Tu li Vîyetnamî binêre qîr û halan û şer e
Hezaran têne kuştin tev jibona xweser e

Him li Kûba him li Korya çil û çar sal şer kirin
Heta azadî nebûn nixwûn nebûn çav û serî
Mal û can ş zêç û zarok tev fîda bûn bo welat
Heta taca serxwebûn ser serê millet kirî

Hişyaro tu şîyar be qet kesek raze nema
Le dewr û dolaba dinê çerxafelek qet nanêrî

FELEK BIDERD E

Herdem tifû ji ber min hezar tifû biserde
Ser gerdûna sitemkar anî ji bo me derd e
Tac û key stendin serwanek dabû ser de
Dema gerdûn vajî tê arî dikî biser de

Hişyar dema gerdûnî tête li Kurdan
Felek kîna wî zore ji ber Kurdan biderd e

XORTÊ ÇELENG

Welat dibakê herdeme Xortê çelego bê xem e
Xerîbim ez bê çareme Ber dergehê lutfâ te me
Xortê ciwan gotî çime Ji bo te ez pêşmerge me
Bira ez bimirim bê xeme Gava di min de xwûn nema

Xorê Kurdî bêt dewsa me Ewê helênî heyfa me
Cîhan gîrim nekole me Rakim van zor û siteme
Gava welat xweş bû li me Rakim konê derd û xem e
Ji bil welat pir şemal Pir biha û qîmet û lat

Ez bibînîm canê delal Erzanî nafroşim bi mal
Welat dibê Hişyar bese Kesek nemaye bê kese
Ji bil Kurdistan a xweş e Didest dujminê teres e

MIZGÎNÎ

Diwê cejna mezin çûme serdarê
Di Newroza bîstûyekê adarê
Bişev min min dît pîteagir tê hildan
Li kohê Kurdistanê ser zinarî

Min dî teyrek sipî daket ji asmanî
Min go mujde li ser millet dibarî
Min go îro ji jorê hate xwarê
Wekî rengê tilûrî ber biharê

Min go belkî teyrê baz bû hafî
Xwe daddabû kevoka ser çinarê
Nizanî min ku teyrê qertelê reş
Xwe dada singê zirbilbil hezarî

Bizan bilbil hezar baxê Kurdistan
Birîn buye dinav pencê gemarê
Kevoka kesk û sor û zer birine
Hişyar bake Diktor Nafiz bi xarê

Seîd û Qazî û Berzan hun rabin
Îzin bidine millet wî dîtî carê (?)

XAMÊ

Noşî me kir vê badeyê Ji mi xanîyê padîşehê
Dil min revandî vê mehê Min secde bir qîblegehê
Lêxist li dilde xemê
Gava min dît ber dergeh bû Şaş û xwar mam berze bû

Secde şikir yan sehwe bû Min pir zanim bê çare bûm
Lêxist li dilde xemê
Çaxê min dîtî vê mehê Reng esmerê padîşehê
Gotî ji min re gilehê Te çare nîne vê mehê

Lêxist li dilde xemê
Gava min dîtî dîlberê Şewqek ji xerbê da dere
Wek roj û heyv û exder e Çendî min dilek da bere
Lêxist li dilde xemê

Ew dîlbera rohnî didî Bi dîdeê çavan medê
Nav esmer û gewran didê Awir li can û dil didê
Lêxist li dilde xemê
Can û ceger qet nalivin Lewra kewtî jê av û xwîn

Nafîz bi xwe hat ser birîn Feyde nekîr ketîme livîn
Lêxist li dilde xemê
Saet li ser dilde birî Bi dengê guh mêzekirî
Êşa ku mîkrob navkirî Bi destê xwe derman kirî

Lêxist li dilde xemê
Bi zarê şêrîn gote min Êşa te kevne çehvê min
Min got hewar bêje min Êşa Xanî ye hate min
Lêxist li dilde xemê

Êşa Xanî derdê welat Qet jê nekir sax û felat
Dawî canê xwe kir xelat Ji bo Kurdistan û xebat
Lêxist li dilde xemê
Gelek divê rêde hene Di şopa welat de wek mine

Pîr û mamostayê min e Tovê Kurdistan a min e
Lêxist li dilde xemê
Hişyar were bawer bikî Rengê zeman mêze bikî
Bi pişt û rext bawer nekî Kurdistanê azad bikî
Lêxist li dilde xemê

MIRINA BI AZADÎ

Ne şerm e ku bimirim azadî nebim
Ji jîna bindestê neyar derkevim
Heqê her kesî ez dixwênim bikim
Ne wek Tirk û Îran û pêxwas dibim

Hemî insirîne li wan şik dibim
Bi şûreê sitemkar şeş perçe kirim
Bi zanîn bi zîr û bi zor kar kirim
Bi pîl û bi xapan piştrinc birim

Hişyarim dizanim lê xilmaş dibim
Ji fen û dekê dujminan lal dibim

ALA KURDISTAN

Ez Alim Alim Ala Kurdistan
Ez hatim hildan li koh û deştan
Gava aşîfî ew bête destan
Ser serê Kurdan ez tême hildan

Ji ber sitemkar hatime pêçan
Wê dema min bêt li rokê çîhan
Kurên Ristem û Guhderz û Alan
Xwendekarê Kurd li çol û çîyan

Ewê serrastkin xakê Kurdistan
Tev wê pêk bînin wek dem û dewran
Ji ber sitemkar hatime pêçan
Wê dema min bêt li rokê çîhan

Wê hingê xweş bê Hişyarê derdan
Kurdistana Kurd ew bûka cîhan
Emê bavêjin van xem û derdan
Ji nû xwe bikin nala mirovan

Ji ber sitemkar hatime pêçan
Wê dema min bêt li rokê çîhan

GAZIN BO WELAT

Welatê min, welatê min welatê min tenê mame
Xwendekarî ji min çuye bindestê dujmin ez mame
Xerîb û jar di cîhanê di cîhanê de ez mame
Delala min delala min delala min tenê mame

Serxwebûna her miletî çêbuye ez tenê mame
Temamê xelqê cîhanê rizgarbûne çûne dame
Kurdên reben bindest mane ji lewra ez rê wunda me
Kanê bav û kalê Kurdan kanê pismam kanê mam e

Di vaê rêde hatin kuştin tevî şêxan û îmame
Bin destê dujminê bêbext û xwûnmij ez tenê mame
Erê Hişyar ciwanî çû bê hêl û quwet ez mame
Dibin reşe Kurdistanê nav kul û derdan ez mame (?)

Di vê qara Asya demêrxas û egîd her ez mame
Belê çibikim di ber kêda xulam û kole ez mame
Xoş nobedar bû dujmin mêrkuj û beqçî ez mame
Belê dîse xerîb û jar di cîhanê de ez mame

ŞÊRÎNA DIL

Erê gewrê tu şêrîna dilan
Tu bihna dar û hîşê Kurdistanî
Tu gewrî axa te gewre tu zanî
Di nav hîmê te da darên şîranî

Hemî avin, çem û bîrin û kanî
Le goh û deyst û cû başî zemanî
Tuwî ser wê dinav bax û gulanî
Ji eşqa te Hişyar dibî dîwanî

MÊRANÎYA KURD

Ciwanê min tu Kurdî xweş dizanim
Tu pir mêr û egîdî xweş dizanim
Di dewrana vê gerdûna stemkar
Di herdem bûme vajî tê dizanim

Belê çara me nîne em bihlivin
Divê nexta xwînê deynin dizanim
Felek Hişyarim dewra te dizanim
Çiqas çerxa te serjêre dizanim

SERHATINA KURDISTANÊ

Kurdistan ez dilsojim ji bo te
Tevlî ehil û xwedî tevda ji bo te
Çiqasî şerpeza bûme ji bo te
Bi hesret û sizaî dîtina te (?)

Umrî minî gelek nemaye canê
Gelek min da li ser şop rêça te
Roj meh û sal û seet bihartin
Negihame bejn û bal û zendên te

Ez çî bikim felek bo me neyare
Çerxa wê vajî tê ji bo min û te
Hişyar salê te borîne ji heftê
Azadîya Kurdan nehat ji bo te

XEZALA MIN

Kurdistana şêrîn kanê gelo em têne bîra wê
Belê herdem dinakin bona dîtina bejin û bala wê
Li Burse him li Îzmîr û Anadolî çûme bo wê
Gelo min got xezalek min hebû ketime gumana wê

Kesê rêkek durust bêjî ji saloxek bo dîtina wê
Wekî heft car herî Hecê sewab û xêr têne jibo wê
Digotin tu dil û dînî xezala te ji bona wê
Di Şerqa Navro de cenge ji bona herdû çavên wê

Ji çahvek wê dizê ava Feratê ser şemala wê
Ji çehvê dî dizê Dicle ji bin herxên çiyayê wê
Li Başûrde çeleng zêr heye rabû bi doza wê
Xwuda jê re vekî dergahê doza wê ji boan wî

Ewe Mesûdê Berzanî xwe kar kirîye bidoza wê
Ji bav û kal xiyamet wan nekirîye qet ji bona wê
Şepal û şox û şeng e ew hêjaye can bidin bo wê
Mixabin destê dujmin de dixwê xêr û xêratê wê

Ji petrol û ji tebir û madenên hêja dijminê wê
Xezala te eve Hişyar em tev rabin bi doza wê
Nebin perçe nebin qet qet destên dostan bigirin bo wê
Meçe Burse meçe Îzmîr Kurdistane here rex wê

DILJARIM

Dizanim dil çiqas jar û hezîn e
Ji derdê mafê Kurdan dilbirîn e
Dilo jaro hewarke kes tunîne
Ji xeyrê yekîtî çare tunîne

Ji Kurdan re bêje gelî dîna
Fedî nakin bi Quran û Yasîn e
We Partî kir hezar perçe bilîne
Ji dujmin re veger dergahê jîn e

Serdarin him serokin serserîne
Li ser millet bûne jane birîne
Stemkar ser serê me dar hejîne
Nizanim kî jîyane kî mirîne

Partîzanî li Sûrî bêfedîne
Fedî nakin ji lewra bê xwedîne
Neyar cîhaztehekum destê wîne
Partîzan xizmetê jê re digerîne

Her çapek beyanan derketîne
Dibên ev partîk nûhebîne
Meydana çeçel û rovî şêne
Hişyar rabe millet zerer dibîne

Gelê Kurdî li Sûrî heyirîne
Her ro êş û xesartî dibîne
Nifûs jêre nema tev ecnebîne
Ne kar maye ne erd maye tev birçîne

Destê millet ma sar û dil birîne
Nizanî ew çikî wek rengê dinya
Serok kêfê dîkin kadir girtîne
Di zindanê stemkar raketîne

Bese Hişyar kul û derdan hilîne
Êşa millet girane dil kuyîne7

DOZA HIŞYARÎYA MILET

Bese millet serî rake heta kengê tê razabî
Stemkarî lie çêbû gelo carek şîyar nabî
Çi bêjim ez vê dewrana li kurdinî vajî tê
Gelo carek bi rastî ew gera wê bo me çênabî

Kurdistana me Kurdan bin mij û tarî dîye herdem
Heta kengê libin lingê Tirko pêxwasde bêzarî
Jîna bin destê dujmin bî gelek zore birayê min
Wekî kolên libin destê stemkar bî bêpergalbî

Serî rake binêre mileê azad di gerdûnî
Dijîna wan biserbestî divê rûgeş wek gulabî
Ji rewşa van xulûmatên dibînim ez di xewnê de
Ezê bimirim ji van ji van derdan gelê Kurdê şîyar nabî

Dema rabî herî Şamê herî derve bi mêhvanî
Ji qonaxa xwe derbî serbestî nîne jêre rabî
Ji xwe rabe li ser axa te lîza ferd û şetranc e
Kurdistan berxekî can erovî jêre şivan nabî

Binêre tu li vê dewrê li şerq û xerba dinyayê
Ji bona axa te ceng e divê dujmin derbê rabî
Herê Hêşyar tu ku nabî jivan nêçin liser millet
Li ceng û şoreşê Kurdî di çehvên te xuya nabî

GAZIN JI BEXTÊ REŞ

Ez divê dewra cîhanê şerpezebûme ji dil
Dewr û dolaba wê vajî ew diçê û tête ji dil
Tali`ê min ew çiqas tarî û reş buye ji dil
Bê pergalim bê diravim bê xwedîme ez ji dil

Miletê Kurd ez kojîme dîl û hejare ji dil
Kurdistan jî maye êsîrî stemkaran ji dil
Dem bi xwoşî ew berê xwe nade min carek ji dil
Her ji dil tehlî û dîlî dem ji bo min tê ji dil

Qet nizamim ez cewabê bidime bo millet ji dil
Jar û bêkes ew ku maye rozemînde ew ji dil
Qedera Rebî li jore hatî ser Kurdan ji dil
Yan kêmasîya Kurdaye bê xelatin ew ji dil

Hişyarê bêpişt û pergal tu şîyar nabî ji dil
Tamara çehvên dibilbil hatî ser çehvan ji dil

NÎÇÊ LI SER FELEKÊ

Felek rabe carek li min binêre
Li çerxa min çiqasî serberjêre
Bihar hatî kesê dinya tamamî
Bi sebestî dijîn sirê min jêre

Stemkar roj bi roj ew tûj dinêre
Li me Kurdan dixwazî me bihêre
Bi rengê aş û genim ber biwêre
Çiqasî em bedîlek tîne pêre

Be xwuşî wî dixwazin guwenedêre
Hezar xidmet dikin xulamî pêre
Misilmanin birane têkde jêre
Dibêjin dujminatî ew dinêre

Hişyar bese çiqas bêjî nexêre
Ji bona Kurdistana tevde jêre

TEVGERA NEYARAN

Neyarên pir stemkar bûn
Di nav Kurdistanê wer bûn
Firsenda Kurda tevda çûn
Kurdên xebatkar wunda bûn

Xemgîn û dîn û har dibûn
Fersenda bendewarde bûn
Bêheş bûn ew hişyar dibûn
Ji bûve tevde kar dibûn

Neyar zore wekî têfûn
Li ser mafê Kurd de derbûn
Welat bakir aya mecnûn
Neyarê te hawêr pevçûn

Çarên me Kurde nêzîkbûn
Belê dostê Kurde kerbûn
Serok Mesûd û hevalan
Peyman xwendin bi serxwebûn

Yan mirin yan Kurdistan
Tangê neyar lixwar werbûn
Hişyarî bê xelat çûn
Welat yar e tu jî mecnûn

Wek û wî çek li ser gerdûn
Nedî tê kes şêrên têr bûn

CANFIROT

Di firoşgeha xeman can bifroşim bimirim
Xweştire herdem ji van derd û kulan ez dimirim
Ez gumanan ji firoşgeha gihanê dikirim
Çendî rojin ku ji jîna min ku maye dibirim
Dil bi destê min digirit em her du serxweşbûn birim
Bi serbilindî gotî min bi van armancan dê herin

DAXWAZ JI MICRÎ INGILÎZ

Werin carek binêrin hun li vê gerdûna cîhanê
Li vê rewşa ku danîne li ser Kurd û Kurdistanê
Carek Micrî Ingilîz li ser dîroka cîhanê
Ji Kamîran Beg re gotî wê şîretê wek rîhanê

Gelên Kurdan bawer mekin ji sozan û ji peymanê
Ji Rûs û Emrîkan û ji Frank û Birîtanî
Heta kar û feyda wana nekevîtin Kurdistanê
Tucar bala xwe nadin we hun bimirin herin yemanê

Ji ber qanûna wana ew di her çax û her zemanî
Alîkarî nakin li kes dikin bo nef û dewranê
Bizane Kurdo teyrê baz firîne mîla ser danî
Li ser serê te wê deynê teyrê dewlet û jîyanê

Hişyar bese bike qêrîn bese hewar fixanî
Şehbaz bi destê te bikrê ji behrê ta Tehranê

18-04-1991

GULXIRAMANÊ GULISTANÊ

Ji gulîstanê min dîtin gulxiraman çûne mal
Gulperî bûn mişterî bûn nêrgiazan pêre heval
Bêhna misk û emberê dagirtibûne xanûman
Lew ciwan bûne li wêder pîr û kalê heftê sal

Ez nizamim wesfê halê wan bêjim ey heval
Lew ji wesfê wêde çûne nîne bo min re mecal
Rengê ala kesk û sor û zer li wan bûne ew şepal
Çûn seraya Kurdsitanê çêbû lê şewq û şemal

Li serayê Hişyar pêşkêş kirî yek erzûhal
Gotî ez tevlî hevalan çendî mechûlin delal
Kar û barê me kirî windaye wek roja zewal
Ey Serok Mesûd bipirse ji Cewher û Diktor Kemal

Emin licne aşîxwazan pir me danî kar û mal
Kerîm û Zeîm Elî zanin bime bike sual

DENGBÊJÊ CÎHANÊ

Denbêjê cîhanê nav kesan de serbilindin
Dengbêjên me Kurdan çima bê rûmet û bendin
Hindek li cîhanê bi mere be kul û derdin
Navdana welatê me bi sazê xwe dihildin

Mêrxas û egîdin hin ji wan camêr û merdin
Dilsojê welatin ji bo Kurdistan bi derdin
Sazdarê cîhan xwedî malin şik û binkin
Tevda wekî siltan û emîran serbilindin

Çendî bi ger û dolabê gerdûnî nizanin
Dengê wan di bircan li dîwanan dihildin
Nav kome cîhanê têne navdan têne xwendin
Lewra bi xwedîne xwedî dewlet û himendin

Bindestî eve gava em Kurdin em bindestin
Koletî nizanin çîye jîna dînperestin
Ger şêxin heger mêrin heger axayê Kurdin
Gazî dikin bo hec û zekatê hev neberdin

Nasnakin ku dîn hec û zekatê wacib nakê
Ser kesê ku kolebî sitemkar dest li ser bî
Çarsed sal berî lew ji cizîrê hate gotin
Ger ebdê ji ebdan qet tucar zekatê nadin

Hişyar bese galgal û xeber qet biha nakin
Milet jê hemî jar û perîşan û bindestin

CEJNA NEWROZÊ

Şerq û xerbî di cîhanê zanin Newroz çî ye
Ejdehak navê wî zehleq bû stemçêkirîye
Milkê Şerqa Navro bû xwînmeji çêkirîye
Kawayê Hedad bizane ew Ferîdun bixwe ye

Ejdehakê stemkar ew xwînretin karê wî ye
Heq tealê pênceşêrek navmilande çandîye
Rengê wî wek ejdeha bû êş û jan lê danîye
Du serê maran xwîya kir nav qolincê wî ye

Tibatê jêre nebû har bû ji bo jana wî ye
Rojekê hekîmek dujmin hatî jêre gotî ye
Mêjîyê mêrê ciwan têbide dermanê wî ye
Gazî kir Hirmiz wezîr vî karî bo wî ye

Her siba cotek ciwan mêjî jêkderxistî ye
Wî dawîkî mêjîyê berxan dişandî bo wî ye
Komkî zehf û giran li kolan û çiya
Her du cotik soz û peyman dan herin serê çiya

Miletê nejî bihevne halê wî bindestî ye
Her wekî milletê Kurdan mêzeke li halê wî ye
Kurd hezar salan kole û bindestî ye
Tehda û ajan û kuştin sîtem û talanî ye

Ne ji dûr ve ruhmayî çêbû li başûrê meye
Çekdarê pîs ji Kurdan çûn tefandina wî ye
Kawayê Hedad ji nûve şoreşê karkirî ye
Çek ji bona kuştinê bi destê xwe çêkirî ye

Şoreşa Kawê hildabû pêta agir ser çîya
Nale agir sernexwun nabê û nabî hêvî ye
Pihrozî qenc û ciwan bankir li şehr û gundan
Bi biratî destê Kawa bigirin bi qencî ye

Ejdeha ku jê re Kawê gotî navê te çî ye
Melek el Mewt ey bê ew lê serserî ye
Serê Zehaq jêkirî rihê wî ji can dexistî ye
Şahîya bihroz çê buye xwendekarî behra wî ye

Eve Newroze li şerqa navaroda hatî ye
Gelek millet tevî Kurdan hebûn Newroz danî ye
Lewra Kurdistan û Kurd birî Newrozê ew hine
Dewletê gelek bilind çêbû li ser erda wî ye

Hişyarî Kurd û Kurdistan namê çake wek wî ye
Şoreşa pazdê gulanê cejna Newroz girtî ye
Newroze Newroze bo Kurdan pîroz e
Bê ba û bahoz e şahî ye pîroz e

Ser tilman û gire çîya tev agir e
Xweşî hatî bire cejn û şahî wir e
Kulîlk dane der e gul pêxember e
Li ser çehv û ser e kesk û sor û zer e

Newroze Newroz e Kurdan pîroz e
Bi ba û bahoz e şahîye pîroz e
Emê bikin xebat Newroz çêkin birast
Rakin nîşan felat şahî çêbû û hat

Cejn û kar û xebat bo millet û welat
Deyşt gohê welat tev zozanê xelat
Newroze Newroz e bo Kurdan pîroz e
Bi ba û bahoz e şahî ye pîroz e

Milet dabû soz e herdem bikî doz e
Serok şêrê boz e nav danî Newroz e
Bo Kurdan pîroz e ji bo gel da soz e
Resmî kir ev doze ji bo gel pîroz e

Newroze Newroz e bo Kurdan pîroz e
Bi ba û bahoz e şahî ye pîroz e
Serok şêrê jor e ferman kir bi zor e
Resmî kir her dûre wekî berê sor e

Dujmin bextkore serî rakir jor e
Got ev tiştê zor e lê mirin têt dor e
Newroze Newroz e bo Kurdan pîroz e
Bi ba û bahoz e şahî ye pîroz e

Navê Newroz anî cejna Kurdan danî
Xwuda ji me re anî binav û nîşan e
Newroze Kurdanê xakê Kurdistan
Ferman kir û anî qanûn jêre danî

Newroze Newroz e bo Kurdan pîroz e
Bi ba û bahoz e şahî ye pîroz e
Ew dijminê sore wekî marê kor e
Go didê van şore lê çi bikê mecbûre

Dibêjî dem dewre aşî û hem zor e
Peyvê Şêrê jor e rast kir her dor e
Newroze Newroz e bo Kurdan pîroz e
Bi ba û bahoz e şahî ye pîroz e

Dujmin ku bikî ziman wê jêbikî
Belê ew nas dikî gava peyvan bikî
Mirina xwe kar dikî ba`sî şîyar dikî
Nizanî çi bikî Hişyar wî nas dikî

Newroze Newroz e bo Kurdan pîroz e
Bi ba û bahoz e şahî ye pîroz e
Diwî salê heftê nehse birî miştê (?)
Hezar birê xweş tê pênc û şeş tê

Fermana şêr dertê pir dirust û rast tê
Ew ziman pir xweş tê di nehse û heftê
Newroze Newroz e bo Kurdan pîroz e
Bi ba û bahoz e şahî ye pîroz e

RÊZAN KU QIJIK BÎ

Ger qijik pêşkêşê mîlet bê heval
Ser kelaşê koçkan kombîn delal
Nobedarê mîletan sekbin li mal
Wê mîlet bikşênî kolan xeyal

Yan kolana axesehkî bê mecal
Mêş û kelmêşan dîkin ser nale nal
Têhn bibî ger tu li çolek xir û xalî
Bazbidî leylandê bo ava zelal

Lê çiqas nêzik bibî bi xet û xal
Av tunîne erda hişk û bê tîmal
Hişyarê pîr ker û gêjî here mal
Serokê Kurdan bîmin ketîye Kemal

DAXWAZA JI KOMA MILETAN

Di nimayîşa Helebçe de di sala 1991

Ey niletê aştxwaz koma heqê mirovan
Mêzebikin qenc û saz ji bo Kurd û Kurdistan
Maf û ax û koh û gaz bin lingên dujminan man
Hişyar bese razan li pêşve rokê cîhan

Xwuna Kurdan dirijînin her dem û çax û zeman
Lê qet millet nalivê ji bo top û tîfîngan
Wekî brûskê şevên tirs û silî li ser wan
Mafê Kurdan nanêrin ey Koma Heqê Însan

Toza jehrê dirijînin ser çehv û canê Kurdan
Ev xwunxwarê bê îman Sedamê lawê îtan
Li ser gelê me Kurdan Kurdê mêr û qehreman
Top û gulan tên berdan li Kurdistan bû tofan

Bi sed tabûr û fewcan ketin bajar û gundan
Mîrin xwendin biferman ser jin û zîç û kalan
Tevî zaroyê pêçekê hemî kuştin biderman
Xwuna gelê me Kurdan ji bo Sedam û Kenan

Ya îdam û bizindan xelat kirin ji bo wan
Li deştan û li kohan bihezaran cendekan
Ser dirêsin ji teyran wek qertel û qijikan
Ev dujminê bêîman pir hez dikin ji beratan

Mîna segê ser laşan mîna riqal û tûtan
Dizûrin ser cendekan wek tebayên ser laşan
Hestuyên me dikojin wek cenawirên guran
Belê millet dibakin bi hawar û bi qîran

Ji nsv û dil dirêjin xwun û edab bê derman
Gazîya Kurd ji mêje kes nayê gazîya wan
Bi hevdûre dinalin her çar perçeyên Kurdistan
Ji cergê de dikalin ji destê Tirk û Îran

Tazî û lawên Tûran ew bêbextên bê îman
Di wan demên dipaşî sî jehr çar perçan (?)
Yekem Sedamê Faşî Kenan Evrenê Tirkan
Digel kalê rehdîrêj didane soz û peyman

Dîse kalê rehdîrêj ban kir pêxwas û Tirkan
Em destbirakin ji mêj li ser gelê Kurdistan
Gotin ferze wek li mêj tevde rabin wek biran
Bi destek zor û qirêj ferman rakin li Kurdan

Bi hevra sond dixwarin xwunxwarên kevnezeman
Bi hevra dost û yarin li vê xwunrêhtina han
Berpîrsîyar hemparin li ser xakê Kurdistan
Faşîst û sitemkarin xwunmijê mafê Kurdan

Kirêtin pir qirêjin Kurdistan kirine wêran
Qesabgahîn xwunrêjîn kirin di şehr û gundan
Serjêkirin û kuştin edam û hepis û zindan
Talan û koçbar kirin surgûnî wek Bedirxan

Jêrzemînan dikolin bi saxî dikin goran
Li Kurdistan dibûrî reş û saye her zeman
Wek Rîçard û Mosolîn wek Hulak û Cengîzخان
Weka Hîtlerê Nazîyîn weka Kemalê Tirkan

Tarîxa wan reş û xwîn bê bext û dîn û îman
Ne kêrnî waye Sedam ji bona gelê Kurdan
Kemalîsê bê îman xwendin fermana Kurdan
Elîqemşê şewitand tevî însan û heywan

Li Amed û li Farqîn li Gulyaz û Hekarîyan
Gava keç û mêr û jin bijartin tev cewlegan
Di zindanê kûr mezin veşartin rengê hovan
Bê îfade jimartin edam kirin bi sêdaran

Bi ordî û alayan hilweşandin xan û man
Newal û deşt û çîyan di nava xwînê de man
Di cîhne zarîyên piçûk ji bo xwe kirine nîşan
Ev yek çêbû li Dihok li Salê û Mardîwan

Çavkanîyên se çîyan tev bax û mêş û daran
Şewitandin bûn zîyan bi asîdê bi derman
Ev tişt çêbû li Bakur li Şengal û Çemçeman
Kurd rakirin gel piçûk ji Kerkûk bûke cîhan

Bi kotek û nalenal birîn û bend û tajan
Kerkûkê winda nabî ewe dilê Kurdistan
Seferbelek rakirin li ser gelê me Kurdan
Li her derê zêr û mal ji wan birin bi ferman

Tiştê ku hat serê Kurd bi kuştin û bi talan
Nehat serê kesekî rind dinav dîroka cîhan
Li Helebçe mêzekin heta bigihête Berzan
Toza jehrê reşandin ser kal û zîç û xortan

Jehra kîmyawî danîn li ser canê mirovan
Weke tava biharê hat barandin bi tonan
Rengê tuwan weşandin ketin ser rûkê erdan
Goşt û hestû helandin qîz û jin û merivan

Ezê bêjim ji bo we navê bajar û gundan
Qetilxane çêkirin ew faşîstê bê îman
Koktepe Sîwe Sînan Germîyan û Şêx û San
Dola Çaftê Seyidekan Emadîyê qehreman

Gelîyê Baz ş serkel û Qeredax û Birkelo
Kohê Şêxan Serpelo Gundê Qerê û Berzan
Van buwêran dibînim bi kul û xem û derdan
Divêtin ku nemînin rakin mafê Kurdistan

Bese haho heware dengê me çuwe asîman
Ey faşîst û neyaro binasin gelê Kurdan
Wê gelê Kurd serkevê bijî bijî Kurdistan
Hingê Hişyar dilivê ji gotin û serpeyvan

Helebçe ji bîr nabê gelê Kurd û Kurdistan
Wê serkevê gelê bijî bijî Kurdistan

PIND LI MEZINA

Bira mêzeke gerdûn çawa ye
Çerxa wê reşe bi kul û derda ye
Ger û govenda tu lê xwuya ye
Te barek giran da ser mila ye

Ev barê mezin ne ê niha ye
Ji çaxê dûrve ew nexoş ma ye
Ma tu deng nakî li van peyva ye
Divê bê hildan mafê Kurda ye

Dujmin her yek e li her dera ye
Tucar ew nabê bav û bira ye
Reş sor û zer wek hevdû ma ye
Bi hîl û pîlan têne mêra ye

Şoreşek giran te nav hilda ye
Divê tu bigirî destê Kurda ye
Erdê Kurdistan texma çîya ye
Di vê ew bibê warê Kurda ye

Pê lê nekî kes ji dujmina ye
Erda muherem bit nav hilda ye
Bibit çeper û kozika xorta ye
Tev bibit atom ser dujmina ye

Serok têde bî gel pêşmerge
Hingê şoreşa mafê Kurda ye
Bîne bîra xwe tarîx vana ye
Nav koma cîhan çawa deng da ye

Şiklê şoreşan çawa xwiya ye
Serokê şoreş di her çaxa ye
Di nav pêşmerge şervan de ma ye
Welat stendin ji dujmina ye

Her wekî Marks Lenîn xwîya ye
Di nav şoreşa Sovyet de ma ye
Sewra Oktobir Lenîn hilda ye
Heqê mirovan nîşan dida ye

Her wekî Xandî nav Hindûka ye
Di nav şoreşa Hindî de ma ye
Her wekî Kastro betlê Kuba ye
Nav şoreşa xwe herdem dima ye

Her wekî Qadî Ala hilda ye
Li Mahabatê rengê şêra ye
Berzanîyî pak dinav dila ye
Kêmasî nekir ji bo Kurda ye

Wextê ku rabû wî nav hilda ye
Yan Kurdistan yan Kurd nema ye
Ji dil serok bû didil Kurda ye
Wî şax û per da dilê xorta ye

Wî Hukmê Zatî ji bo Kurda ye
Anî îmze kir hukmê Bexda ye
Temamê dewlet li her ciha ye
Pê dane zanîn mafî Kurda ye

Di nav şoreşê her çax ma ye
Betlê cengê bû di her dema ye
Gava tu neyê di nav cenga ye
Li Kurdistanê şerê Tirka ye

Mafê Kurdistan nabit wusa ye
Şerê bi dizî Kurdistan na ye
Ev xirabûna gelê Kurda ye
Tu winda dikî mafê Kurda ye

Carek mêzeke felek çawa ye
Vajî digêrê rengê xapa ye
Sitemkar herdem rengê gura ye
Felek xayine rengê mra ye

Neyar xwunmije di her dema ye
Bi dostanî tê gelê Kurda ye
Neyar bû mîqrob kete ruha ye
Nav canê Kurdan de cî dida ye

Divê Kurd rabin wekî şêra ye
Xwedê nehêlê peyva qelsa ye
Weke Berzanî rakin cenga ye
Bi destê xwe wî ala hilda ye

Bîne bîra xwe şoreş vana ye
Milet birê te rabû piya ye
Kor Mihemed Paşa mezinê Sora ye
Ebidê Nehrî Îzedîn Şêr wa ye

Şa`be Eldîn Seyid Elî rewa ye
Şêx Selîm çak piçûkê wa ye
Mele Bedirxan mîrê Bota ye
Serdarê leşger ji bo Kurda ye

Xalidê Cibrî Yextî pêra ye
Doktor Fuad Beg qencê xorta ye
Qelemkêşê Kurd ji bo doza ye
Seyid Rizayê qenc li Dêrsim ma ye

Şoreşa wîna doza Kurda ye
Li pey temaman Qazî biha ye
Xwendekarê dewlet ji bo Kurda ye
Şoreş û dewlet çêkir weha ye

Şensê me Kurdan herdem nema ye
Dewletên mezin digel şaha ye
Tevde bi hev re yek gotin da ye
Divê nemênî mafê Kurda ye

Rûsê bênamûs jî tevî wa ye
Dewleta Kurdan firot biha ye
Ew petrola reş korkir çehva ye
Sala pêncî heyşt piştî niha ye

Berzanî hatî ji rex Rûsa ye
Doza Kurdistan lidar veda ye
Temamê Kurdan raya xwe da ye
Diya ji ber wan tevde hejîya ye

Demxetera te nemre yeka ye (?)
Tu têde dibêjî derheqê wa ye
Dujmin wan çêkirine ji bo Kurda ye
Heyf û mixabin bo serdara ye

Ev gotinê çewt û bêbuha ye
Ji bona şoreşvanê Kurda ye
Wan mal û can û serî tev da ye
Bira mêzeke li her dera ye

Gelê cîhanê bo mafê wa ye
Xelkê cîhanê ev gelê wa ye
Xebatkarê wan nav dilê wa ye
Bi çak û qencî pesnê wan da ye

Nam û nîşanê wana hilda ye
Şîretê Hişyar feyde neda ye
Ji bona kesê dexts û reqa ye

ÊŞA PENCEŞÊR

Penceşêr hatî deq û nî
Kil di çahvan werdikin
Ew birîndarê le kohan
Bi qîr û fortan sax dikin

Serok û dujmin bihev
Henek û keyfan dikin
Miletê jar û reben
Bin dest de maye xweş dikin

Tasa siltan winda buye
Kes kesî hunas dikin
Dost û dujmin kes nenasin
Xort biber birê dikin

Xortê hêja dilbisojin
Her gotin bawer dikin
Kemîn û xefkan dideynin
Pêşîyê lê rast dikin

Miletê Kurd tevde rabin
Mêzekin bawer bikin
Vir û rîpan û xapandin
Şore şivanan radikin

Serpîyan lê ew nizanin
Serxwebûn doz dikin
Hişyar rabe şîyar be
Xort şopê winda dikin

GIRA SERBAZ DI LEŞGER DE

Ezim serbaz di leşger de belê leşger li ku ma ye
Ezim teyrê bilind firde cîh û warim li ku ma ye
Libin destê sitemnêrde gedem toprax li ku ma ye
Belê navê di cîhan de heye lekin şekil ma ye

Çil milyonim didu bi serde li bin destê neyar ma me
Cîh û warim li bin destan li bin destê dujmin ma me
Ezim Hişyarê xerbende jîna min bê xelat ma ye
Dikim gazî dikim qêrîn ey deng bikî li ku ma ye

ŞÎYARBÛNA DIL

Dilo rabe evîdarî
Ji nava dil birîndarî
Ji derdê dîlberê jarî
Bi kovanî bi jandarî

Werem barkin ji vî warî
Ji ber destê sitemkarî
Dîlber dibê tu nizanî
Kurê Kurd û Kurdistanî

Tu mêrxasî xwoş ciwanî
Xwedî malbî yan xizanî
Here dujmin bi çokanî
Ew bi halê te nizanî

Hişyar dibê dîl û jarim
Wek qfoke berbiwarim (?)
Ji mafê gel xeberdarim
Ji ber sitemkar bêzarim

MILET RABIN

Milet rabin da em herin Li texma dujmin binêrin
Li bin erdê mayin nebin Ber bi warbê emê herin
Kurdo dujmin nabin bira Heger deynin barê pêre
Nabin ji hev ser ta ser e Ger heq nedin emê herin

Şer û kuştin emê bikin Heta heqê me bi cî bikin
Gava ku heq bi cî nekin Bikirin çekan emê herin
Dujmin yekin gelî bira Rahêjin çek û xencere
Heqê me ew nekin der e Rabin tevde emê herin

Hişyar dibêjî xweş dikî Can û ceger rehet dikî
Belkî çare feyde bikî Çare nebû emê herin

YARA BERZÎ YE

Her kesê yarek heye biştirî û tox û sermîye
Lê belê yara te Hişyar Kurdistan e berzî ye
Axa payî yara te bû çehvên kil re tûtî ye
Lê li gerdûnê li Asya ew siwaş û fitnî ye

Çinkû kuştin tev ji bo wî her diman axtermî ye
Dujminê bêbextû înan dev lê kirîye keftî ye
Bingehê dewra gerdûnê vajî tê bêfeyde ye
Çendî rawestane bo wê nagirî ew xistî ye

Feleke bêbext û dijwar nabî damê bo mi ye
Tali`ê me reş gerî winda ye nabî bal mi ye
Dem di çerxa felekê yara te Hişyar kulî ye
Sed mixabin şox û şeng e lê belê ew bindî ye

Me`denên zêrî direş bindestê dujmin tevdî ye
Jê re talane bi kotek jêre bêş û yexmî ye
Rengê yarê wek eqîqe arxwanî sadî ye
Bin destê dujminê xwunmij jêre mal û xiznî ye

YARA SPÎNDAR

Min yara xwe dî ber min meşî çendî kibar e
Nazik qide dîlber pir ya şeng û şemal e
Min gotê çiya çendî bilind e ew hejar e
Herdem sernixûn e ew dinav fikir û mitale

Wek darê spîndarê bilind e bihewarî
Sernizim e li ser bend û li bin hej û kejal
Wê got ez biharim beqçîyê mîr û bika me (?)
Kofî ser me menav keç û bûkê pir delal e

Sûka min buha ye mişterî bo min dilawer
Dîtin kî hezar zêr e ji min dem meh û sal e
Pirsê bike jaro çima sêvan neçinîne
Xelkê ji te girtî pir ya şeng û şemal e

Sûka te bizî çuye nema têde buhakar
Salê te bizîne ketî nava pîr û kal
Lê dîsa tu Hişyarî were carekî rex min
Serbestî di nav baxê gulan ava zelale

YARA KIBAR

Yara xwe me dî çendî bilind û bextfîyar e
Ber min de meşî çendî şepal û pir kibar e
Qet mêzenekir bi alê min de ew çavxedar e
Min gazî dikir ey dîdiyê çehvê xemar e

Şefqet te nekir ser min birîndarî bê zar e
Rehmê tu bike carek li ser bindî bêçare
Go şerm û fehête me ji van dostan û yar e
Hem tirsek ji yezdan gunehêk ser me bibare

Min gotî gune nîne di sûka evîndar e
Şer`a mezhebî eşqê dibêjî çar kenar e
Go fitwe te dî erceh tu nîne wî midar e
Min go min dî ye qewlê qedîm bo dost û yar e
Wî gotî bi min qewlê qedîm xewn û xeyal e

Derbuye ji qamûsê feqîyan wî medar e
Peymanek ji yarêre dida bendê Hişyar e
Ev qewlê qedîm sûke evînde nezîrar e

DÎLBERA RENG BEXTRÎ

Dîlbera rengê xurman hat didestê wê çilik
Bextrê meşîya bibal min çahv li wê bûne pilik
Nêzikahî wê li min kir gotî min ey bê nimik
Ma tu dîlber nabînî jêre merasîmik bik

Her kesek patek didî jê re hebîbe çahvbelek
Amin digot jê re li min negire şepale wek melek
Ez bê huşim serxweşim aşiqê wan zilfên xelek
Çeknasê zêran tunînim ne didest min de mihek

Ez nizanim ez li ku me ne Hişyarim ne xewek
Tête çahvê min bi carek saet û çax û demek
Wê şepalê miskê xalî ser perîyê nûnê dalî
Got evîndarî xîyalê nuwe gihîştî lê newek

Min şepalê bisk û şemalê dîm dirî gerdan şemalî
Evîne derd û bela lê tîr li dil da her şevêk
Xew ji çehvên min beav be dame ber penc û kilab e
Gotî Hişyar dem xirabe rev tu nîne nebzek

Dîlbera şêrîn kalamê ez xulamê xwoş xiramê
Nazike îywan meqamê berda dil tîr birk

ŞERBETA LE`L Û GOTINA

Şerbeta le`l û kilamê min vexwarî bi dizî
Tewafa ruknê yimamê xweştire jê bûm tijî
Der ji le`lên te dibarin serde danî orjî
Badiya `eqî bi hevra me vexwar û ket mêjî (?)

Serxweş û sikran dimame çok û destê min hejî
Mame heyran û perîşan û biyanî serde jî
Çû ji destê min hebîba pir ciwan û sorkejî
Rengê gulnar e biharê ew li bircê tijî

Hatî dîlber min nedîtî ez bêhişbûm got xwezi
Hişyarî derdan nedîta te di halêqirêjî
Feleka bêbext û dijwar çerxek lê da û lezi
Qedera min reş gerîbû herdu çehvên min rijî

Dinya bû tara bêjingê ser serê min de gerî
Çerx û dewrana dinêdewra min vajî dihejî
Hişyarê xem û kulanî tu ne saxî ne mirî
Nebe malê ne xizanî elacê nanê rizî (?)

EGER FERHATBIM TU ŞÊRÎNÎ

Eger Ferhat bibim b te Tu şêrîna bilind bazî
Li şerqê avtab reş da Ji ber şerma te şahbazî
Stêra Qirixê der da Şepalê gul`ezar nazî
Şemala xwe bilind dada Li bircê girtî perwazî
Temaşa kir li min erde Hebîba min bidilxwazî

Digotî min kul û derda Neke bar tu belengazî
Temen nîne bikir birda Felek tête qelû bazî
Divê dewrê nekir feyde Hişyarî bêmefer razî
Bê pergalê bese berde Vê rêka çewt û nesazî

BERSIVA BI YARÊ RE

Bi yarê re yarî me kir Yarî xweşe pêre me kir
Ber mezin çeşman dil vekir Min jê girtî şehd û şekir
Dîse min pirsê jê dikir Bersîv dida min dey nekir
Bijangê çahvan wê vekir Pêre dilê min xweş dikir

Konê xeman min radikir Her du çeşman min xew dikir
Dilê nexwoş rehet dikir Hişyar pîrozî lê dikir
Dilê evîndar radikir Cejna mezin jêre dikir
Dîlber dîdarê jêre dikir Miradbexşî bo dil dikir

Ey Û RÊKA MIN TU NÎNE (?)

Melca min tu nîne lew dikim qêrîn û zarî
Qelbê min şikestî ew xezandare bi hewarî
Şiklê min bihare lê dinav agir dibarî
Çara min çi ye dostê dilovan were darî

Dermanek Hekîm Loqman bidî vê êşa sarî
Derdê di dilê min de herî lat û zinarê
Wê hûr hûr bibî rengê bixûrê bête xwarî
Wek can û dilê min dihelê ew jî neçarî

Hişyarê kul û derdan evîndarê bi yarî
Sebrê bikişîne wek te çêbûne bi hezarî

ŞÊST SAL LI MIN BUHART

Şêst sale li min borî dilê min wek bihar e
Yek bêhnî ji bîra min neçû ew dost û yar e
Rismê wê di dil de bext û xal ew dîyar e
Neqşê xwe neqîşîne di dil de gulbihar e

Dil kirîye ji bo xwe erş û paytext û sera ye
Kursî lê danîbû ew hebîba bextiyar e
Dem jê re bi şahî li wê pîroze şadî
Sultana evînê ew di baxê gul`ezar e

Wê bi cewr û cefayê darê sultan girtî bo xwe
Hukmê xwe dibarîne li ser miskîn û jar e
Qet rehmê nekîr balte di nîv dil de vedaye
Dil buye birîndar rehetî jê re bêçare

Hatîf kete goh tu Hiûyarê xem û derdan
Dengê dîlberê bû got tu hatî ser sera re

YARA DI BIRCÊ DE

Mi dî yarê ji bircê wek meh û roja zelal der bû
Bi xemla kincê çox û doq bi zêr û bazinê zer bû
Şevêk tarî weî heyva di çardan de li min wer bû
Stêrên heft seyare li dora wê mehê gur bû

Ji ber şewq û şemala wê cîhan tevde seraser bû
Pirava rodîna yarê bijoktorek biraber bû
Bi wê xemlê bi wê xêzê di rengê cam û mermer bû
Xwe rapêçe ji bo cengê bitox û al û leşger bû

Bi remza wan mijangan tîr li min da xwîn li min der bû
Yarê Hişyar kirî nîşan bi şûr û gurz û xencer bû
Bi derba tîrê qewsînan dil û can tevde kir kir bû
Li min rehmê nekir zalim rihê min jê re mînder bû

Bi hêvî me ji te canê rih û canê min ebter bû
Nema tehemul dikim carek nema taqet bê nefer bûm

DERÊ MEYXANEÊ

Ez çûme derê meyxaneê
Min dîtîbû dîlber
Nazdarî li min kir esmerê
Hat min rengê ejder

Min gotî çima gêj dimeşî
Tirseke didî rêber
Ez rêberê Kurdim esmerê
Hat min rengê ejder

Ez şûrê ji almasim werî
Ezim şûrê heyder
Can û rihê xwe ez dikim qurban
Kurdistana zîbir (?)

Em îro di çaxê qelemê
Pirsîyarî bike her
Xama qelema şer pê dîkin
Nav gerdûne piror (?)

Hişyarim li ser deşt û çîyan
Zanim çi dibê der

EZ Û YARÊ BÛNE TEMAŞA

Ez û yarê ji hevra bûn temaşa
Ne wek Mecnûn û Leyla bûne haşa
Min dîtî gel dir û dîna te yarê (?)
Kesê wek min bibînî nabê şaş e

Gulistana gulê cûrî li ruwê te
Wekî baxê îrem bû mîr û paşe
Ji wan çehvên direş ser tîr dibarin
Wan dil kirkir wekî qelemtraş e

Dilê xemgîn dikê zar û hewarê
Kesek pêve nabê kuştî belaş e
Birûskên nava ebruyan ji remzan
Wekî birqê li min da bûme laş e

Ji rebê xwe te tirsek nîne yarê
Te Hişyar kuştîye bêheq nebaş e

SERÊ TÎPA HEBÎBA MIN

Tîpa li serê navê hebîba min elîf e
Tebrîke bi navê zat alî pir zerîf e
Ala e li ser kon û mekan erşê menîf e
Têda ew nivisî nav û esmanê şerîf e

Tîpa duduwan mîm e hevaldarê elîf e
Newroz û el celal e çêbû jê dre û qedîf e
Tîpa sisêyê ya ye bi xişme him effîf e
Rengê pir ya nava bihiştê pir şefîf e

Ew tîpa li çaran nûn e rohnî da birêve
Çil rojî di zik masî de man we bû xelîfe
Tîpa dawîyê ha ye bihaêre bû şerîf e
Lewra dawîyê navê xuda ha ye letîf e

Hişyarî pejindar pir ya te pir elîf e
Wek darê bibêhne lê ji bo te ne helîf e

HEBÎBA NAZENÎN

Ey hebîba carek li min mêze bike
Rûgeş û him devkenîn sipasîyek bo min bike
Qet xirab nabê zemînî ser cîhan dil geş bike
Can û dil bûye birîn carek were derman bike

Dilevînim dilevîn ey dîlberê rehmê bike
Mûma dil bûye birîn were bixošî aşî bike
Hal xirabim wer bibîn temaşa halê min bike
Feyda doktorek hebitin bête min derman bike

Ayeta Kursî û Yasîn ser bixwîn falê veke
Hesabê ebcet derîn tîpa navê min yek yek
Ji dehan neh jê derîn pê keşfa halê min bike
Taliê se`da şeref belkî bo min peyda bike

Yar dibê Hişyar bi min dermanê te sebrê bike
Tê bi miradê bigihê dîsa divê sebrê bike

XEZALA DELAL

Ey delalê çahv xezalê Ruh û canê min li balê
Rûgeşê rengê gula lê Wek meha çardan şemalê
Mûm û qendîle leylê Ruh û canê min li balê
Xwezîya bi çaxê kemalê Wek rîhana bal newalê

Hişyarê derd û bela lê Hingê dîlber dêt li malê
Şimşeka cejna helalê Ruh û canê min li balê

AXIFTIN BI DÎLBERÊ RE DIXEWDE

Di tarîxa duhezaran di çiryayê deh û yek de
Wekî xewnê şevan min dî hebîba xwe pîrî xende
Di wê hingê xilûmatên reş û tarî bû ser min de
Wekî ewrên biharê ew dihatin ser kul û derd e

Midî hatî hebîba min şewqa wê hat li ser min de
Ji rodîna hebîba min mi gotî qey şeveq hilda
Di çaxê serfişan bûm ez digotin lawikê qende
Dema min yar bi çahvan dît wekî bilbil likul xwende

Min got ey rehbera şêrîn şikir barîn li min bende
Ji lêvên te şekir barî dema hatî bibal min de
Belê can û ceger sohtin bi wan remzên çehvên rind e
Mi gotî ey hebîba min rihê min çû bese berde

Were rehmê bike carek ji bircê derbibe hirde
Bi wî zarê teyî şêrîn canê min xweş dibî ji derde
Dil û can û rihê min çû esîrî qeyde û bend e
Ez Hişyarim hebîba min nexweş nav cî û perde

AYÎNA BILBIL BI GUL RE

Dil miqabil dil nebî
Xemgîn him sêfil dibî
Ronik û zewqa hebî (?)
Wê jehr û êş her têdebî

Bilbil texma gul nebî
Wê kul û derd lê zêde bî
Lê belê nêzîkê gul bî
Wê di eşq û kêfde bî

Gava gul hember bî
Sikran û him serxweş dibî
Eqil û hiş pêre dibî
Lew bê medam û mêze bî

Qareqar jê çêdibî
Weqtê seher him sebhe bî
Bendewarê gulve bî
Çaxê ku roj nû hildibî

Tamara xew çêdibî
Ser herdû çehvan mest dibî
Daxwaza wî jê dibî
Lewra ku har û dîn dibî

Mîslê Hişyar lê dibî
Bê cîh û war jar dibî

DÎLBERA ÇAVREŞ

Ew kakilên çehvên direş
Cepha meha çarda ye xweş
Xalên li dêm rengê hebeş
Mixabin perde û humda kir

Sed tif liser wî perdehî
Ser rû dîne padişehê (?)
Husnû cemala wê mehê
Mixabin perde wunda kir

Ew çahvxezal û xêrguhê
Qamet elîf darê nehê
Enî û dêm û rû mehê
Birê xweda min mêzekir

Tîrên ji remzên çahvên reş
Şox û şemal û bihna xweş
Geziman reşandin pênc û şeş
Can û ciger min perçekir

Paşê bi nazî meşîye
Rengê kubarî hatîye
Misk û zibad jê weşîye
Destê xwe da min toqe kir

Ahîn ji destê dîlberê
Şêrîn meşî reng esmerê
Şewqa xwe dabû her derî
Çehvê me bin lingê xwe kir

Dîlber kubar û him pir hêj
Dil min birîndar kir ji mêj
Rû ma libin pîyane hêj
Zêde li min delalî kir

Ew awirên tûj bi keder
Birq û birûsk jê hate der
Sotim dikim ah û keser
Derman me kir feyde nekir

Ev pêncî sale bir şikan
Bir tîr û derbên lewleban
Zilma ji destê dîlberan
Kuştin û talan serde kir

Umrê mi şêst û hefte dil
Ji hicrê soht û kefte dil
Vê salê dîlber dîtî dil
Jana di dil de zêde kir

Dîlber min dîtî ser sede
Sala hezar û nehsed e
Notî jê deyne ser sede
Ji mîladê Mesîh vêkre

Destê min girt û bernede
Tîrek li mêlakê mede
Guvaşt û xwîn jê bernede
Rehmê li min carek nekir

Hişyar ji dest nazik bixef
Tîr dane dil her çar teref
Can û ceger kirîye hedef
Şenqar ji seydê pêde kir (?)

Şenqar dilê ketîye kemîn
Seyda hebîba nazenîn
Cerhên bi xwun bûne birîn
Seyad dibin destê xwe kir

Cerhên bixwun bûne telef
Axift birîn lê buye kef
Dil hate şûştin wek sedef
Erşê xwe ser dilde vekir

Xêr û xweşî bo min nema
Xişma bi dest û qelema
Rim danî dil bê merheme
Dîsa bi awayên xwe kir

QÎZA KELEŞ

Wexta ciwan bûm qîzek keleş bûm
Rengê rîhan bûm wek gula geş bûm
Ji bihna mîskê bêhtir bihnxweş bûm
Di nav keçan de ez hibrî reş bûm

Çil û çar kezî nav milan hej bûm
Wek marê şivîn bêhtir bihiş bûm
Singa minî gewr berva qeş bûm
Ji zozana jor bêhtir biqeş bûm

Bejin û bala min dara kefş bûm
Bi jimar ez metir û heftê û şeş bûm
Hişyar nedîtim gula binefş bûm
Dawî giha min gelek bextreş bûm

YARA SEYRANGAH

Ez û yarê sehergehê
Bi hevre çûne seyranê
Sitem danî li ruh û can
Dilê min ma di zindanê

Bi dilek çûme yara xwe
Bi şîva naz û rîhanê
Wê guhdarî neda min qet
Doza min ma li diryanê

Digote min gunehkarî
Ji bil doza Kurdistanî
Xebata zor nekir carek
Ji bo doza Kurdistanê

Min got jê re ez Hişyarim
Heval qaîdê kalim
Ji bo wî herdem dikalim
Wekî dînê li dîwanê

Heta nemirim ji bîr nakim
Wekî totê ezê bankim
Ezê bêjim xelas nakim
Ew çû Mesûd ma li meydanê

Bav û kalê me Kurda bû
Sed ew xerbî ji mecda bû (?)
Giha Qazî pê re kar bû
Rex Şêx Seîd bi mêvanî

Me gazî kir Kurdistanî
Ji bo te dînî dîwanî
Xebat û kar gelek danî
Ji xeyrê hepis û zindanê

Me danî bû rih û canê
Ji bo Kurd û Kurdistanê
Bi risteka te Berzanî
Rêkek rast û dirist danî

Me girtî vê rêka hanê
Me daye sond û peymanê
Naberdin rêka Berzanî
Bi îmanê bi Quranê

DÎLBERA CIGERPOLA

Dîlbera şewqa ji heyvê carnan bêhtirî
Dil ji pola ew qewîntir kevirê seb hişkîrî
Rû meha çarde dibînim perdeyê carek helî
Şewqa xurşidî mibarek wê hilî danagerî

Lew ku şermende ji husna te nikarê vegeerî (?)
Me`dena husna nikaran dir û cewher çêirî
Sala nehsed sî û heştan û hezar jî li berî
Min di koşka dilevînan dîtî dîlber buhurî

Wê ji hingêê nehsedan û not û çaran dil birî
Kir esîrê evîna xwe heps ş bend û qeydkirî
Gotî min ey bendî dildar ma tu çawa dinêrî
Ger tu Ferhat bî ji bo min ez Şêrîna ferwerî (?)

Zehmetkêşî dilbapêşî min ji doja seqrê (?)
Hişyarim dil bi hoşim serxweşim narê zerî
Çûme koşka dilevînan wê dawîkî li serî
Pirsîyara dîlberê kir gotin min ew safirî

Li ji kuve kes nizanê çûye lê wê vegeerê
Mame heyran û evîndar hêl û çokê min mirî
Qerimîm mame li erdê bûme ebdalê dirî
Hiş û aqil min nema rengê dîwan û serseri

DÎLBERA ŞOX Û ŞEPAL

Ser wa rengê dîlberê
Şox û şepala min tuyî
Wek gula zêrîn zerî
Şewq û şemala min tuyî

Heyva çardan esmerî
Dildara mala min tuyî
Dîlberê ey fenerê
Çare û umîda min tuyî

Bexçê mîran gulperî
Xemş û xezala min tuyî
Tu ji dilê min naderî
Şem`û çiraya min tuyî

Piştta perdê tu derê
Sersal û cejna min tuyî
Xet û xalên perwerî
Dilsoj asina min tuyî

Bi qerarim xawerî
Şerha hewalê min tuyî
Cepherojî dîlberê
Kesk sor û zera min tuyî

Zêr li dêmî serwerî
Tim badenûşa min tuyî
Qed û qamet nazdarî
Qenc û delala min tuyî

Bendewarim zû werî
Dermanê derdê min tuyî
Soz û peymanên berê
Hişyarê dilcanim tuyî

Mam bi derd û keserê
Ê bersîvê bide tuyî
Mam di qeyda qederê
Mifteyê qeyda min tuyî

Bike carek nezerê
Her heyvgeha min tuyî

DÎLBERA WEK FENERE

Ey dîlberê ey dîlberê
Ey şepalê ey fenerê
Wekî berxê çavreş werê
Ji zozanê şêrîn serê

Wer biçêre wekî berê
Avê vexwo ji kewserê
Kêfê bike wekî berê
Li serayê herê werê

Ey dîlberê taqê zerê
Rohnî da qesra çeperê
Ala kesk û sor û zerê
Hilda li Saraya Hewlêrê

Lê xeydoka qoze qerî (?)
Ez dixwazim tu vegerî
Kêfê bikin nala berê
Ez çi bikim naête ser rê

Tu bû enqa ew şenqerê (?)
Firî çû Qesra Teterê
Çiqa min pirsî li kêrê
Qet nebihîstim xeberê

Ez ketim qeyda qederê
Heşê min çû ma li berê
Li dû çûm çemê kezerê (?)
Dikim nakim navegerê

Bi sond û peymanên berê
Bi wan sozên mêrê berê
Bi wan ahî û keserê
Bendewarim weka berê
Xewa çahvên min da derê
Hişyarim heta seherê
Çahvlirê me li her derê
Hetanî roja mehşerê

SALA NEXWEŞÎYA MIN

Di sala du hezar û yek
Di çiryayê biharê de
Di bîst û nehê Gulanê
Awazê bilbil xweş lê da

Dengê şalûl û qemrîna
Xweş tê di bax û dehlê da
Bihara têr gul û nêrgiz
Binefş û yasemîn peyda

Êşa xedar di wê çaxê
Kete canê min pir zêde
Min qesta Şamê kir dîsa
Rex diktoran di meşfê da

Diktor Fayiz xwe rapêça
Dûzan derxist ji dercê da
Li dora canê min çû hat
Bencê lêxist di piştê da

Ji gurçikan wî destpêkir
Eseb rakir ji qurmê da
Hişyar mêzekin didim bo te
Xêr û xweşî têt birê da

DÎLBER BAXÊ HÊŞÎN

Dîlbera rengê wê gulnara hêşîn
Ew di baxê gulezaran bû hêşîn
Baxê mîran gul zêrîne xem revîn
Di nesîmê sibehê bayê evîn (?)

Eqreban ser çehv û dêmê wê weşîn
Zilf û xalên wê li ser cebhê lezîn
Baweşîn kir ket semayê zilfê çîn
Wek meha şewqa wê bin ewran meşîn

Nûn û dalên wê di eydan de me dîn
Ger nebûna meh ji helalê çî divîn
Yar bi xemla xwe dihat gewde lê birîn
Şahneşîna aşiqan de te dibîn

Min go yarê ez Hişyarê dîlbirîn
Ey şaha şahan dil û canê min helîn

HEBÎBA DIL

Hebîba dil ji min sotî Evîndarê te me dîlber
Jîna her deman geş bû Bi dîna te aya dîlber
Ji te bêhnê dibarîne Didê mîskê didê gulzer
Tu Belqîsa Silêmanî Dinav baxê Îrem da der

Çîya û deyşta te şewqa Daye jor û behr û ber
Dîyar û hêş û darê te Bilindin her dem û her dem
Xezîna zêrê reş der bû Ji bin payê te wek ejder
Ji bona te her ro ceng e Di gerdûnê tevan serser
Ji bona te ez Hişyarim Dibînim bo te herdem şer

EVÎNDARÊ TE ME

Yarê ez evîndarê te me Gulzara dilanî
Jîna min bi te gênc e Her çax û zemanî
Rengê te Gulîstana Îrem Rohnî da li banî
Çêtir ti ji Belqîsa hukumdar Ser erşa cîhanê

Rodîna te yarê meş`ele Daye her mekanî
Fecra Leyletulqedir bi şewqê Rengê te didanê
Tu meha çardanî yarê Extir dorê danî (?)
Hişyar bi yeqîn ber Biryarê te danî
Î`damê li ser xwendî Wî da ber nîşanê

KURDISTANA ZÊBIR (?)

Kurdistana zêbirî xewn û xeyala kêyî tu
Destê dujmin ma li serê xemş û xezala kêyî tu
Melûl û jarê birî destbestegaha kêyî tu
Kurdên çak girtine rê hingê çûna kêyî tu

Ez birîndarê berê dermanê halê kêyî tu
Hukumdara Teterê Berberî xwşma kêyî tu
Beske zulm û xedrê tu dilqewîna kêyî tu
Meke xişmê li serê jaran rêzdara kêyî tu

Xwîşêrîna esmerî herdem li bala kêyî tu
Heyva çardan nuwe derî şewqa çiraya kêyî tu
Rohnîdara fenerê sîmeserpoşa kêyî tu
Abike rehmê zû werê dilêşa derdê kêyî tu

Hişyarê derdê berê hekîm loqmana kêyî tu
Derman bîne wer serê merhema canê kêyî tu

EZ Û KURDISTANÊ ÇÛNE REX CANÊN QENCAN WEK MEM Û ZÎN

Ez û Kurdistanê wek teyrê kevoka sipî
Geh dixwînin geh dibazin difirin wek bazî ye
Em Diçin Birca Belek balê Cezîra Botî ye
Em li ser erwahê qencan digerin bi rastî ye

Li Mem û Zînê dipirsin li Tacdîn Stî ye
Mîr Zeyneldînê serokê ser temamê Botî ye
Me pirsîbû li Çeko Heso jê birayê wî ye
Me gotî ey perwerên Kurd serokvanên Kurdî ye

Temaşa kin mêzekin li halê şehr û gundî ye
Tev dibin destê stemkarana bin darê faşî ye
Digotin me doza we rex Kor Mihemed mayî ye
Çûne rex wî got Bedirxan Mîrê Kurdistanî ye

Tevda raya xwe kirin yek berê me dan banî ye
Ehmedê Xanî Feqê Teyran Melê Cizîrî ye
Mewlana Xalid serokdarê terîqa Neqşî ye
Şêxê Nehrî Seyid Elî Şêx Şabedîn li dû wî ye

Şêx Selîm û Şêx Seîd û Şêx Mihemed Qazî ye
Civata wana digerîya dora heqê Kurdî ye
Çûne kongira Bazîdê nav şehîdê heqî ye
Civata wana digerîya doza heqê Kurdî ye

Me got erwahên mezheb bi rica û hêvî ye
Hatine ber dergehê kongra we yê rengî ye
Bir birêve hêvîdar bî bona gelê Kurdî ye
Gel ji bin destê neyaran zû bibê azadî ye

Ayet nêzikê mehrebane bo Kurdan diaçî ye
Kaxidê dewra Kurdistan tevda tesdîq kirî ye
Şandine cîhê qebûla Mihrîban heskirî ye
Em ji Yezdan hêvîdarin bi destê Berzanî ye

Azadî ji bo Kurdistan bête çaxek nêzî ye
Derdê Hişyar wê herê ew roj dibê cejna wî ye

KURDISTAN

Heftê sal çav digerinî Rohnîya çehvan namîne
Kurdistan jê dinalînê Dibê Kurdo tu nabînê
Neyar girtim dikim şînê Birca Belek ji ku dimînê
Qeydkirî me dikim şînê Ji sersalê ta havînê

Bi dilsojî bi evînê Divê vê barî helînê
Min gotî rêça evînê Derman bit şûna birînê
Min dil azadî bibînê Em tev herin şahinşînê
Hişyarê derd û birînê Dewra azadîyê dixwînê

Serxweşbûna ji bo jînê Rahêje çek û dûrbînê
Koledar çara namînê Li ser gel sitem namînê
Pêşmerge peyman datînê Yan Kurdistan yan nemanê
Hingê em bibin şahinşînê Kurd hatin rokê zemînê

QÊRÎN Û NALÎN

Hişyar bese bike qêrîn Ji cergê xwe dikî nalîn
Ji destê dîlbera narî Bi vî rengî emir dabû
Hebîba dilweşan min dî Bi dest da xencerek Hindî
Dilê min kir nîşan çendî Di wê çaxê şefeq dabû

Min gotî qey gunah nîne Stem danî li miskîn e
Dilê xencer lê daîne Di nav xwînê de mabû
Kesê dostê me xemgîn bûn Bi êş û derd û dîlkîn bûn
Heçî dujmin pê razîbûn Kesê dilreş bi wê şah bû

Kurdistan rengê şahî ye Li textê kesrewan ma ye
Bi îdam bi rêberan daye Ji bona min xişman mabû
Bedîlê min gulê rakir Birînê dil de dîyar kir
Cîhê xencer lê xwîya kir Ne xwend û ne cewab dabû

Erzuhalek xwe nûve rakir Bi destê dîlberê da kir
Wê xwend û dilê min şakir Ji le`lan dirik peyda bû
Digot Hişyarî min zanim Ji le`lan merhemek da min (?)
Birînê kul re dermanim Bijîjkek rengê Loqmanim

ŞOX Û ŞEMALA DÎLBER

Serwe rengê dîlberî şewq û şemala kêyî tu
Qolana zêrîn û zerî tu dilkişîna kêyî tu (?)
Dîlberê ey jiberê xemş û xezala kêyî tu
Ketim qeyda xedrê berberê hukmê kêyî tu

Ez birîndarê berê dermanê halê kêyî tu
Sirê hilda zû werî tu şahlewenda kêyî tu
Bi kirêdarê qederê ma tu Belqîsa kêyî tu (?)
Hukumdara Teterî berberê xişma kêyî tu

Biska xişmê li serê jaran rêzdara kêyî tu
Meke zilm û xederê tu dilqewîna kêyî tu
Qereqûşa herderê tu î`damdara kêyî tu
Bike rehmê fenerê dilêşa derdê kêyî tu

Xwunşêrîna esmerê herdem li bala kêyî tu
Heyva çardan nûderê şewqa çiraya kêyî tu
Rohnîdara her derî sîma serpûşa kêyî tu
Hişyarê derdê berê Hekîm Loqmana kêyî tu

KURDO ZÛ RABE

Kurdo zû rabe te ez bihîstim (?)
Bûka cîhanim ez bi dergîstim
Ez Kurdistanim bêkes ez hîştım
Çokêm qerimîn bin lingan hîştım

Hişyar hewar ke tê negihîştım
Neyar giha min bızor ez girtım
Dilê min vekir ji can derxistım
Zêrê reş derxist biyanî hîştım

Wek zîyayê reş biçolan xistin
Debir û mal jî birin bê dirav hîştım
Belengaz û jar bê xwedî hîştım
Li ber derfyan mist û jar hîştım

Sing û berê min narê her miştım
Bi destê çepel girtin derxistin
Cergê mni sohtin ji dil birijtim
Namûse Kurdo bi zor raxistım

Girtım bi qeydan ez ne serbestım
Xewa çehvan çû ez nenivistım
Zora min çuye bi derban kuştım
Hişyar gazî ke hên nehilistım

QESTA DÎLBERÊ

Esta dîlberê kir li serê Min dîtî li bircê bû nêfî
Dilê min ji canê min firî Dîber wê li semta min nêfî
Got Hişyarê min difikirî Derdê te çi ye bêje werî
Min got rohnîya çehv û serî Ey padîşaha eşrê serî

Dildarê te me ey gewherê Tu dirî tu cam û fenerî
Got sozê didim nalebirî (?) Dildara teme ez mişterî
Sozên ku me dabû berderî Deh qatê bi zêde wek berê
Ez çi bikim çi bêjim qederê Nahêle evîn here serî

Diktorê Îbnî Sîna werê Dilê min ji singa min derê
Kirkir wê bikê bi xencerê Xeyrê evînê nakî derê
Peyman ez didim peyxemberê Terkî nadim ger rih jê herê
Hişyarim di dilda seqerê Sohtim ji pîya ser ta serê

DÎLBERÊ MESTIM

Ji eşqa dîlberê mistim hebîba xemrevîn kanê
Ji nava dilde ez sohtim nedîtin bo min dermanê
Wekî min sed hezar kuştin nedî leşger li meydanê
Dibêjim sehra ha rûte wiya îlmê Sileymanî

Yan jî remzên çehvên yarê dil û can birine talanê
Yan jî îlmê wesfê girtîye ser hukmê cîhanê
Yara min ew şewx û şeng e navê wêne Kurdistanê (?)
Dibêjin berze bo hîştim gul û çoyê Hemedanê

Yan çû banê Şerefdînê li Mûş û Erzirom danî
Bese xişmê bike dîlber li me jar û esîranî
Bese Hişyar te xew nayê ji êş û kul û derdanî
Te rih û can li ser danî bo wê ye çaxê serhildanê

Kurdistanê evîndarim dilovanim ji bona te
Bendewarê hebûna serxwebûna milletê te
Gelek min da li rêça te divêm bigihême bala te
Xewa çahvan ji min dûr bû ji metal û xeyala te

Xeyala te li ber çahvê mine mirdim ji bona te
Li goh û deşt û behran ez gerim bo bejin û bala te
Evîndarê te me dîlber tebat nîne ji eşqa te
Nedî min kes di temtîla qed û qamet û bejna te (?)

Cîh û warê min nîne dîn û sewda me ji bona te
Dil û canim giriftare ji remzên her du çahvên te
Kirin te ew pir çalakin wekî şêran li doza te
Bilindin pehlewani ew li ser deştan û kohên te

Dilsojin dilevînin ew ser rêç û ava erdên te
Rihê şêrîn dîkin gorî bi erzanî ji bona te
Kurdistan tu rindî ez nikarim bêjim pesnên te
Belê buka cîhanî sîma ser tacan ji rengê te

Milûk û kesrewanan sîma ser tacan bi navê te
Di çaxê kalîn tê meydê nixwûn dibûn ber lingên te (?)
Dinivisandin li ser tacan bi resmê dana emrê te
Şefeq derde serî hildabû çaxê serxwebûna te

Hişyarim ez li rê karim di cejna serxwebûna te
Felek bigerim li gerdûnê libin lîngan ber heyfa te

TARÎXA BIHARÊ

Di tarîxa bihara çaxê can bûm
Tu jî rengê bihara koh û kaş e
Di jîna me nedî xweştir ji hingê
Ciwani û dilani man li paş e

Nizanim derdê me çima li paş ket
Wekî bextê me çêbûye sewaş e
Li vê dewrê jîna me pir bidûr ket
Hemî sûcê kesê gotin me şaş e

Vê rêka dil we girtî bi serfirazî
Di çaxê we dilovanî nebaş e
Em îro bûne kalikê heştê sal
Nema karin bikin xebata baş e

Yara min Kurdistane herkes dizanî
Dibê Hişyar neyar kuştim bûm laş e
Heger kalim welê dilê min can e
Qelem bigirim wekî qelemtraş e

Kitêba ez binivisînim bi rastî
Beyan kim sitemê wek berê aşî
Go hatin ser gelê Kurdî bijanî
Ji kul û derd û sitem tevda bilaş e

AŞIQ Û MEHŞÛQ BI HEVRE

Aşiq û mehşûq bi hevre ew li darê meihbetê
Wekhevî bin dilbihar bin dilevîn û dilketî
Xwe biparêzin ji enwaê gunehkarîyetê
Ji evîna mecazî derbin bibel heqîqetê

Ew meqamê hezkirî jê xwuda bal qudsîyetê
Pir bilind e nagihitê her kesek bê xidmetê
Ew evînek egera dinya de qehir û zehmetê
Lê dilovanî ji Yezdan jê re tê di axretê

Em ji Yezdan hêvîdarin her zeman û saetê
Ji Hişyar re evîna heqîqî bikî qîsmetê
Bi hevalê salihan re di roja qiyametê
Serbilindî bête heşrê misteheqî çênebê

AŞIQÊ GULÊ

Nazika sogul tuyî ez bilbilê mistaneme
Reşika nava gulê ez aşiqê dîwaneme
Perîya baxê cemalê ez Ferdewsê baxê me
Ger tu şem`î tu çiraî bona te perwaneme

Xwe disojim bi şemala dîlberê qurbaneme
Mehr û mahî padîşahî ez jî gulxaneme
Cepha rengê avtabê sîma serpoşaneme (?)
Ger mestê mey engurî xanîyê meyxaaneme

Dîlbera şahnazê îro birc û perwazê teme
Ger rihê şêrîn bixwazî bin emir û destê teme
Bin emrê drgahê şahimxidmetkarê dergehê me
Berberê şahim çi deynî hazirî fermaneme

Sekinîme ez di ferman canfida şahaneme
Hişyarê eşqgezarim ber emrê şahaneme

ŞEHLUNDA ŞÊRÎN (?)

Şehlunda bihulwî şêrîn kelama kêyî tu (?)
Qendîla birca belek tu rohnîdara kêyî tu
Min bidîta dema ser bircê qametgahî tu
Wê demê cejna minî pîrozgehek daba min tu

Çax û salê min buhurtin şefqetek neda min tu
Her li ser jar û esîran sitemdar û caf tu
Ji xwuda tirsek te nîne cergê Hişyar sohtî tu
Şev û rojan ketîye pirs û suala bo to

Wê dema sala wê salê gotî min Hişyarî tu
Sersala cejna mezin çêbuye bo min û to
Eyda herkes badîyan noşî dikin wek min û to(?)
Lê belê badira heqîqî noşîdara minî tu

Sala sî û du hezaran û siltek bo min û to (?)
Şahînşîna wek bihiştê çêbûye bo min û to
Bawerî çênebûbû min wek dixwînê ez û tu
Çaxkî gelek buhurtî nazdara minî tu

Ez gerîyame li cîhanê pirsîyarim bona tu
Ev sala rengê buhuştê lê rûniştî ez û tu
Eyd û sersale bi rastî digerînin ez û tu
Hişyarim keasa medamê dinoşînim ez û tu (?)

KURDISTANA ŞÊRÎN

Ey Kurdistanana pir şêrîn
Dermanê derd û dilbirîn
Ta kengê bin destan bimîn
Qada neyar ser te digêrîn

Milet bese rabin bibin
Gelê Efrîqa ta bi Sîn
Ala azadîyê sor û şîn

Her dem bi serbestî dijîn
Hişyar bese xwe laperîn
Texmîn tê azadî bibîn

NEXTÊ JÎNÊ XWÎNE

Birayê min jîn hatîye kirîn
Texta wê danîn rih û can û xwîn
Ka kêma dil birîn beske derd dû şîn (?)
Welat bûye şên bi çek û zanîn

Gelê Kurdistan serxwebûn hildan
Bi yek dengî dan Ala Kurd hildan
Gotin bes razan bo mafê Kurdan
Hişyar jî pêzan nemaye razan

Yanê Kurdistan yan jî Kurd neman
Ev peyva Berzan bû herkes bizan

BAXÊ GULAN

Ez çûme baxê sorgulan Dengê şalûl û bilbilan
Dengê teyran û Qemrîyan Bi hevra awazan didan
Pesnê yara min wan didan Yarê nav baxê sinbilan
Bi tewx û şe`ra kesrewan Şewqa wê dabû birc û xan (?)

Roj xêrek da bi serê zeman Cerg û dilê min tev helan
Bi kovan û derd û kulan Min fikirand li ser seran
Ber mêzîna çehv û ebruwan Gotî min Hişyarê xeman
Pêşmerge ketine ser çîyan Ketin warê Akincîyan

Gund û şehra dujmin stand Bizor karî westman (?)
Hatî stand tev ji wan Berdan çewçukê Basîyan
Kurdistanîm bûka cîhan Xemil û xêzên min ser qedan
Atlas û hevrişmê xetan Serqed û qamet da weşan

Wek hewr û eynên perîyan Tişbê Zîn û Stîyan
Toxa li ser pûşî veşan Qed û qamet ser wa ziman
Kember ji zêr lê wer giran Li birca belek tev lê civan
Çeng û pirik ji Kurdistan Azadî bû ji çar cîhan

Ji dujminê bêbext û jan Bê dîn û bê soz û îman
Dewra sê çengê dî ji wan Nêzik azad bit bê guman (?)
Hingê biser bîstî û nişan Li KURdistan bit şahîyan

HIŞYARÊ BÊXEM

Hişyarê bixem dildare her dem
Umrê bi derm buhurtî bo xem (?)
Ka ew çax û dem ciwanî li cem
Ka ew xwuna germ ka ew laşê germ

Ka ewrokê geş wek gula binefş
Ka ew pora reş ka ew canê xweş
Ka hîle keleş çû ber pêncî û şeş
Wê bimirê nexweş wê herê ser nehş

Ka ew rengê sîm çehvê rengê cîm
Ka ew birhû dêm xale serdibêm (?)
Ka le`la narîn kêmasî li kêr
Bejna herêm wesfê wê nişîm

Hêlîn ser çêkir ew mîskê lêkir
Bejna çox lêkir tevda çi jê kir
Gulav lêkir nav baxan rêkir
Bazin zêr çêkir ser bejnê lêkir

Tev kêf û xweşî dema keleşê
Bi xêr û xweşî buhurt tirşî
Sala heftê û pênc pîrîtîya hêc
Dorê kire sênc can nemaye gênc

Ciwanî rakir pîrî serda kir
Dujmin pê şahkir dostan xemdan kir
Piştî te`da kir dûvê xwe liba kir
Hişyar wunda kir jêre xelat kir

Dîna çav rakir qirim serda kir
Çara nema kir feyda nema kir

DIJMINÊ WELAT

Welatê min tu her dem serfirazî
Di îqlimê cîhan de teyrê bazî
Kohên te serbilindin iz û nazî
Dinav de av û baxên nuh ti razî

Pêşmergeên lawên te jîyan naxwazin
Şehîd bin yan ji bo welat bin xazî
Li hawirdora neyarê tazî
Hemî gur û beraz û hirçê nazî

Xwuna dilê te mêhtin nabin razî
Dil û gurçik jî pêre çî dixwazî
Zêrê reş wek zîya kêşî dibaze
Temel dujmin duxwî tev cengebazî

Komir û medenên tebirî xerazî
Ji almasên caman wek şûrê tazî
Temam kom kir ji xwer bir zorebazî
Digel hinde defna Kurdan dixwazî

Kuştin û barkirin ji me dixwazî
Hişyar dibî fena werin birazî
Ji bona yekê tuyî bikine gazî
Bêjin Kurdo bese tu rûnê ew razê

DERDÊ BILBIL

Derdê bilbil her deman de ew gul e
Şertê wê serdarê bêt ser çiqil e
Dora wê pergê hêşîn û sinbil e
Bilbil serxweş û sikranê dil e

Bilbil dil xwe padîşahê wê demê
Benda xencê vebî ji nav kakilê
Nobedara rojhilê pêre vebê
Hingê cejna mezine bo bilbil e

Umrê bilbil buhurî çendî zeman
Wî nedîtî pişkivî xare gul e
Lew tebatê jêre nîne ji ber evîn
Dil bisoje dil xemgîn û dil kul e

Eşqa bilbil ji kevnar bona gul e
Derdê wî ew pişkive xare gul e
Qareqar jê çêdibî nabênî gul
Biçe terzê vedibî ji nava dil e

Rengê wî Hişyar dinalê ser welat
Jana eşqê pêre daye ser dil e
Bo hevalê bilbilî jan û heval
Derdê maşûq û gulê dan ser mil e

Deng û awazan ban dikin
Pêra ew derman dikin dilê kul e
Ger mirada aşiqan ew bête cî
Cejna Hişyar û şalûl û bilbil e

Tevda awazan didin nav baxê wî
Bi şahîyû dilgeş û him bê bela

DÎLBERA BÛKA CÎHANÎ

Dîlbera bûka cîhane rûgeşî
Qed û qamet rengê ser wê gergeşî
Eqreban rengê swada Hebeşê
Sebhîya Babê Nesîm ser dimeşê

Tevî zulfan di semaê dikêş bê
Tevda ser dîman û xelan diweşê
Cephe mermer dîmê gewher keleşê
Xalên ser dîman bi rengê hebeşê

Miletê Kurd hêvîdarê serxwebûn
Kurdistan bi rengê binevşa Laleşê
Kurdistan bûke Dicle û reşê
Heskîf û Wezerîn û Şirnex Laleşê

Şîn dikî her dem kohê wê Qerşê
Ave Koser navde xumxum dimeşê
Subhîyan bayê nesîm têt bi xweşî
Bend û zilfan û kezî ser dimeşê

Ser qad û qamet û gerden hereşê
Hatin ser sing û beran tevde weşî
Dîlber Hişyar e tev xêr û xweşî
Lê mixabin li bin destan tireşî (?)

WELAT BÛKA CÎHANÊ

Welat Bûka cîhanê pir rengînî
Wekî heyva libin ewran dimeşî
Rindî başî li pişt perdê dixwînî
Belê dizanim çiqas rind û şênî

Şahînsîna welatê Send û Sînî
Wekî Baxîê Îrem rokê zemînî
Ji wan çehvên direş remzan datînî
Swaşa pir şewat ser dil evînî

Mixabin nav pêncî dijmin dimînî
Mehrûmê serxwebûna nazenînê
Hişyar can û ceger tev ser danînî
Ku carek dîtinek jî ew bibînî

ÇÛNA REX NUJDAR FAYIZ ABIDÎN

Ey hevalê rast û rohnî ehlê mal û gundî ye
Ez nexweşim dilbirînim canê min pir xeste ye
Çûme rex Diktorê zana mêzekir bi eynê ye
Şande mi ser kehrebayê ê ku bo derdê mi ye

Saet û sûret û deng danî li ser canê mi ye (?)
Çendî caran wî gerandî qet nedî êşa mi ye
Çûme rex pîrê tilisman xwedîyê îsim tekî ye
Min gotî pîrê mexan derdê min êşek bestî ye (?)

Tu gihabî îlmê Lahût mêzeke derdê mi ye
Gotî derdê te girane êşekî bê çare ye
Ez gihame Îlmê Lahût û tilisman tev dî ye
Feyde nakê li te îsm û ne tilism û noketî ye

Êş di canê te tunîne xeyr êşa dilhî ye
Ew jî derdê Kurdistan e zehmetî pir jê heye
Hezretî Îsa û Mûsa bêtin hewara te ye
Darê zora sitemkaran ew helînin ser te ye

Hingê derdê te namînê serxwebûn behra te ye
Tê xwedî dewlet û azadî bî ser erda xwe ye
Hişyarê derd û birîna xweş dibê halê te ye
Hingê tê razê bi dilxweş namînê derdê te ye

HEVAL RÊKA DÛR

Ey hevalê rêka dûr Bi durustî birêketî
Mêzeke nêzik û dûr Hişyarê neraketî
Ew jana cegera sor Pêta agir pêketî
Ew agirê gelek zor Giha mêjî û derketî

Ji pê heta ser û por Goşt û hestû ji hevketî
Dengê nizim û gelek hûr Ji ber eyba rûmetê
Sûka wêna çuye jor Heram helal bi cî ketê
Zêr û perê moza sor Bê jimar ew serketî

Pere wekî marê kor Bi xwedîyê xwe diketî
Dewlemendê hawirdor Çiqasî bê rûmetî
Pera kom dikî li jor Hemberê bê rûmetî
Perê deşt û kohê tor Ew têtin birehetî (?)

Ew perê tê gelek zor Dirixe bi camêrîtî
Dibistanek gelek zor Çêbikî bê zehmetî
Xwendevanên hawirdor Xwendin bikin bi rehetî
Dibistana gelek zor Têde biterbîyetî

Pêra diçin dor bi dor Pirîtî ne kêmatî
Çê nakin meqamê jor Wek berfa av lêketî
Çêke dibistana jor Tê be qedir û hesyetê
Bibî navê gir û hûr Biqdir û him qîmetê
Hişyar bixwaze destûr Bibî îmanperestî

SERHILDANA GEL

Serî rakin gelî Kurdan
Dinya ser we xirab nabî
Hun lawên Ristemê Zal
Dujmin çima bi we şabî

Xwe rapêçin ji bo cengê
Dujminê we bizav nabî
Taliê we hatîye dem
Dem û dewran weha nabî

Li tarîxan mêzebikin
Her dem wek hev ciwan nabî
Egîdê Mîdiya hun bûn
Dema Aşûr Hemorabî

We dinya didkir (?)
Hember we kes hebû nebî
Çima îro hun bindestin
Ser xakê xwe azad nabî

Erê Hişyar serî rakin
Ji bo gerdûn bi we şabî

DILDARA HORÎ

Dildara sifet horî Şêst sale li me borî
Dîtin li me wacib kir Wesîlet çênebû li dorê
Pir da wesleta hilda Dîlber rengê fêrfûrê (?)
Mehcûb ma îşaret kir Xelwet li ser me borî

Meclis li me ew pir bû Gotî rihê min gorî
Dil bimre jêre gotî Dilovanî ser wî gorî
Hişyar dilê rencûrî Bo neh meha kir gorî (?)

JINIKA BI RUMET

Jinika şerîf bifikire husun û cemala te çî ye
Tazî nebe sûk û dire şerm û heya te girtî ye
Mezin dibê jinika şerîf ber çehvê însanê şerîf
Gava xwe rapêçî bi kincê etlas û sîm sermî ye

Laşê li derve şewq didî çahvê hezaran lê didî
Sûka wê bêbuha dibî nav xencê bax û bexçî ye
Şerpa çarîk serê te bî dîbax kiras bî serde bî
Gore potîn nigê tebî daxwaza mêran botî ye (?)

Manto li ser cilê te bî çente li ser milê te bî
Rok û destê te berz bî çendî delala cindî ye
Mezheb ji bo rokê dîyar destê ji qevdik jê dîyar
Bo karê jinika pir kubar fetwa ji bo wê danî ye

Pantorê tenik li xwe dikî laş têde ew xwiya dikê
Carek li xwe pirsê bikî bi terbiye û bê tirsî ye
Wexta serî tazî dikî sing û beran dîyar dikî
Çaqê sipî xwiya dikî temen namênî bo te

Gula cûrê temen buha evîna bilbil tê giha
Bi nav û nîşanê weha gula ser meşûqa wê ye
Şertê bilbil jê re eve gul ji dara xwe nekêf e
Şox û şeng e ji bo teva gul sore yara gundî ye (?)

Bilbil evîndara gule gul xanima ser çiqil e
Gava ser darê sîflê bê rûmet û bindestî ye (?)
Hişyar gelek şîret bike fala qencî lê veke
Gotin başe herdem bike peyvên dirist feyde heye

4-9-2002

JINANÎN

Miletê Kurdî bizane xweşîya te her eve
Jîyana te li cîhanê ji vê rê dernakeve
Yezdanê mezin ku çêkir Adembûna serxwebûn
Emrê qudret çêkirî Hawê ji can ew derkirî

Hatina Hawê ji Adem çêneba sernediket
Ger nehata ev alem çawa dihate serhev e
Serketin bo te tunîne ger heval bo te nebî
Miletim bo te dixwazim jinanîn zû derkeve

Çaxê kevnar dewra Mîdî bêhtirî herkes tu bû
Îro hejmara te kême dewra te tevliheve
Jin bi rastî jîne bo te ey hevalê colemerd (?)
Lê meyzîn jê re divê bo jin û mêr nala heve

Bawerî nav jin û mêr deger nebî bo kul û derd
Her yekê digêrê bi rêka hîlebazîya xweve
Mejdîya bona kirê adem jin anîna helal
Debir û mal û ziçl û zarok çêdibin nala heve (?)

Ger helala to nebî hejmara dundan nayê cî ye (?)
Donda wenda ye di nav herkesê tevliheve
Gotina Hişyar ji bona madena mêr û jinan
Kêmasî têde tunîne rastî wê jê derkeve

KESÊ BÊ DEWLET

Dîlbera bi rengê bihokê bi zerî
Bêhna misk û zehferan û enberê
Rohnîya şewqa rodîna te dibit
Wek meha çarda ye nuwe daye der e

Padîşaha birca ser Dîclê dibit
Şaha ser îqlim heftan digerî
Sed wekî Cengîz dibin emrê tebit
Şah û xaqanê li Qesra Teterê

Extera se`da şeref birca tebit
Gerdişa heftan ji extir bigerî (?)
Ser çîya û av û destê tebit
Pertewa ala te herkes binêrî

Lawên te wek çaxê hukmê Mîdî bit
Serfirazin di cîhana pîrozî
Kurdistan biyeqîn azadî bit
Ew bihişta îrmê wê jê derê (?)

Ew dilê te pak û paqij jê derê
Îbrahîm pêxemberê lawê Azerî
Pûtên Nemrûd perçe kir da zanibit
Ne xwedane tevde wan rûreş kirî

Serbilindî bona Hişyar çêdibit
Çaxê Kurdistana azadî werê

KÎ ME DAYE PAŞ

Ez Hişyarim dilbirînim ah û hesret min dî ye
Dax û derdê min girane bê guman jarîti ye
Gelê Kurdî çima nanêrî li van kêmasîya
Ew li bin desta de jar e bin darê faşî ye

Ma nenasî milletê derdê li ser wî hatî ye
Ew dibêjî dînperestî ew me bindest kirî ye
Gelê Mîdî piştî çûbû bes navê wî mayî ye
Miletê Kurd tete xwendin perçekî ji Mîdî ye

Wî ji hingê teqwa Îslam pîrozgahî anî ye
Xwendkar û dewleta Kurdî jêre nehatî ye
Bes namê Kurdî dimênî di Kurdistanana rengî ye
Nav û nîşana wî nîne nav miletperwerî ye

Kurdên bindestên neyaran sê hezar sal mayî ye
Nabêjim zanakî Kurdan darê dewlet girtî ye
Lê mixabin dewleta bindestê wî ne ê wî ye
Gava Îslam jê xwiya kir dîtî tede rastî ye

Gelê Kurdî navê Yezdan birê Îslam xwendî ye
Yezdanê mezin yeke ew Xwedayê eslî ye
Miletê Kurd ji ezil ve xwedî dîne rastî ye
Wan digotî bo Xwedayê Şev û Roj yekîtiye

Bi rê Îslamê yekîti ji bo Yezdan xwendî ye
Kurdistana nam û nîşan ew bidin qîmet lê ye
Dîne Îslamê nebûye wek gelê Aşûrî ye
Kurd ji qamûsa hebûnê nedimane serpê ye

Lê mixabin hin ji Kurdan rêke vajî girtî ye
Ristke nerastîyê wan dijê Îslam kirî ye
Dibêjin Dînê Îslamê dujminê mafê wî ye
Ger Musulmanî neba dihat Dewleta Kurdî ye

Ji millet re xweş dikin bêdînîti sebestî ye
Lê nerast e ezbenî bêdînîti vajîti ye
Xwendevanin mişkî herfan û xeta nizanin
Gava Kurdan dînerest bûn Dewleta Eyûbî ye

Lidarxistin bûne dewlet li Hesenkêf danî ye
Sêsed û sî û çar salan dewleta Kurd mayî ye
Destê darê wan mibarek kir dînê Îslamî ye
Lê belê hindek ji xwendan guh nedirî rastî ye (?)

Tarîxa kevnar naxwînin da bizanin rastî ye
Ehwalê Kurdan nanêrin çawa bû mafê wî ye
Lewra nasnakin ev rêka qencî û birastî ye
Ne bi îlm û rastîyê tiştê tê ber devê wî ye

Sed mixabin dane ser şopa guran û rovî ye
Lew dimane bindestê sitemkar û faşîti ye
Dewletên rokê cîhanê her yek bo karê wî ye
Wan dîyanet hedef nîne daxwaza wan kursî ye

Zilim tadayê dikin ser nefsa milletê xwu ye
Bes bigehên daxwaza mal û serwet û kara xwu ye
Lê bira Kurd zanibin ev qîsa hanê î wî ye (?)
Gava rabê dijê dîn tada digihê mafê wî ye

Lê belê Kurdo bizane qîsa te bê feyde ye
Qiseta rast û bi rohnî dest bihevdana wî ye

Êşa me êşek girane dexsîti êşa mi ye
Bi tifaqî bi yekîti buye wacib ser mi ye

Ber bihevdu çima naçin dîn dîkin derdê xwu ye
Ez ezî çehvên wan kor kir dexsîti karê wî ye
Gava merdek nava Kurdan çak û mêr û zanî ye
Pîlanê dujmin dinasî zanî kar û fêdê ye

Bi hezar çehvan dinêrin tev dibin dijê wî ye
Hezar heyman serdidêrin li ser wî karê wî ye
Eve paşketina Kurdan her xesaret dîtî ye
Dexsîti nav xwuna Kurdan bê tifaqî serdî ye

Destê dujmin nav dilîzî dujminatî nav wî ye
Dibêjî Kurdo tu çakî filankes pêşîya te ye
Wî helîne ji meydanê ev karê qenc ête ye
Ew nizanî tevde xape poşmanî li dûv de ye

Lewra dewra wî dijîni dûrê koma milî ye
Qet sûcê dîn têde nîne belkî tev sûcê wî ye
Fikirandî min li ser gotinê dîn erqelî ye
Bo rêya azadiya Kurdan û Kurdistanî ye

Edbaê Kurdistanê wekî Ehmed Xanî ye (?)
Dîn û dewlet daxwaza wî herdû nav şe`ra wî ye
Daxwaza Kurd û Kurdistan dîndar û azadî ye
Ne dijê dîn Îslamê wek Serok Berzanî ye

Tasa Siltan wunda buye pirsîyarî pey wî ye
Hişyaro rastî dibêjî çehvreşî behra wî ye

Fî tarîx 1326 * miwafiq 1942

TERÎQA NEXŞEBENDÎ

Şeraba Neqşebendan min vexwarî
Diwê kasa dirola lew miararî (?)
Ji esrarê di hewza neqşebendan
Ji zû de ew ji bna min hinenarî (?)

Di sala nehse û çilan ji zanê
Li Til Nesrê bihara wê dîyarê
Mi dî şewqek li memûra Cizîrê
Biderket hatî xwarê ser zinarê

Ji nav qews wê anî şewqek vedabû
Wekî rengê bijoktorê bi hewarî
Seda jê çû wekî birq û birûskê
Belav bû nav dil û canê hezarî

Giha kê wî ji bîr kir nalenale
Kesek dilêş negote jêre jarî
Ji qewl Ehmed wî dersek da min Ehmed
Dibû istaz û şêxê qelbê tarî

Di çaxê ez ezar bûm serbiwar bûm
Şeraba xweş xizna min vexwarî
Xweda tewfiq bidî te got bo min
Bi rengê pêşveçûn û qendharî

Kerem da min xwedanê Alî îzet
Giha me Ehmedê sirûr ji zarê
Di her çaxê dîyar e bo te Hişyar
Çikê tu ji rabita çehvên xemarî

Le ser çehv û dilê te kon vedaye
Nema carek dikê zar û hewarê
Dil û canê te sohtin wê birûskê
Mehweka Neqşebendan lê bû carê

Li dawîkê vebû dergahê eşqê
Semerqend û Bixara bû dîyarî
Me peyman daye te ey şah û serdar
Hesîba dergehîm bûne wî warî

Bi hêvî me ji te ya Rebê Alem
Bihêlî bo me vê terha wî darî
Ji xeyda û ji seyida bidîyê nîsbet
Di gel hîmet ji bona wî nikarî

Ji alayê Bixarî lê firêkê
Li texta şahê xizane bikrê darê (?)
Ezim Hişyar xizandarim ji bo we
Ji şopa we nebim dûr û firarî

ŞÊX EHMEDE XIZNAWÎ DILOVANÎYA XWEDA LÊ BE

Wêne

Di îlmê de Seydayê min bilind e
Di Şer`ê de kesek wek wî nikarî
Di teqwa de terîqa Neqşebendî
Di silûka salihan t xiznedarî

Di rêza milletê Kurdî nedûrî
Stem rakî li ser millet yekcarî
Li Şamê çûme rex Mîrim Celadet
Xoybûna ji bo Kurdan me danî(?)

Li wê min dît di lîsta navên Kurdan
Miletperwer ji qencanî jimarî
Di nav wan de me dîbû navê Ehmed
Kurê Mele Muradê rehmedarî

Min go Mîrim kî ye Ehmed Miradî
Di go Şêx Ehmed e bo alîkarî
Min got hemd û sena ji bona Yezdan
Şêxê min nav miletperwer serdarî

Misilmanim di dînê gulbiharê
Di mezheb de Şaffî me ji seharê
Derêka Neqşebendan min înanî
Bi Şêx Ehmed El Xizne bû dîyarî

Hişyar mijde ji bona te dixwînim
Serxwebûna Kurdan lêbûye carê

ŞÛX ÎBRAHÎM HEQÎ DILOVANÎYA XWEDÊ LÊ BE NAMÎYE JI BO ŞÊX EDNAN HEQÎ

Wêne

Ez Hişyarim navê min jî Mistefa ew hatîye
Lawê Mele Îsa Hecî Hesenkêf cîhê wî ye
Zayina min ew di bîstê Kanûna Yekê deye
Bîst û çar û nehsed û hezar jî hatî dû wî ye

Min li rex bavê xwe xwendî ta Sadulah Gewrî ye
Di sî û heftan dilovanî ji Yezdan hatî ye
Çuye rehmeta alemê gewre xesaret danî ye
Gelê Kurdî li Cinesker tê de rehlet kirî ye

Çûm Cizîrê rex Seydayê Seydayê Seyid Elî min xwendî ye
Sadulah rex wî tamam kiribû di roja şemî ye
Şêx Seydayê pir bihîmet pir bi hîkmet min dî ye
Pê mubarek bûme çend car li Cizîra Bohtî ye

Hatim rex Şêx Ebdulrezaq (hel) li rex wî xwendî ye
Ez fikiriyam hatim Hilwa Şêxê serdar dîtî ye
Îbrahîm Heqî bo nîsbet wî ji Besrat hanî ye (?)
Şêx Huseynê ewelî Mewlana Xalit dîtî ye

Bo Xelîfê wî Terîqa Neqşebendî anî ye
Ruhnaya çehvê min bavê Şêx Mihemed Zekî ye
Hîkmet û îlm û terîq ew keramet rex wî ye
Çendî rojan ez li rex mam bereket min jê dîtî ye

Min dixwestî ez tamam kim xwendina xwe rex wî ye
Lê çûn û hatin gelek bû ji mêhvan û sofî ye
Min nexwest zehmet bikêşim Şêxê min pê zanî ye
Bi edeb çûme destê wî istiftah kir camî ye

Wî dia kiribû ji bo min tewfîqa rebanî ya
Hemd ji Yezdanê mezin pir menfeet jê dîtî ye
Xwedîyê xetwa salihan bo bi heqîqe min dî ye
Ilm û hilm û hîkmet û muhewebkî rebanî ye

Dabû ser şopa Pêxember bi qeîdê sinî ye (?)
Rêka Zatê Mewlana Xalit ê çû bû girtî ye
Qedema Şahê Bixarî tê gihîştî zanî ye
Bedil û can ruhniya çehvan da ser şopa wî ye

Dîsa destê wî ramîsand min xatir jê xwestî ye
Hatim rex Seydayê ilmê Mele Ehmed Muftî ye
Kitêbê rêzê tamam kir rex Seydayê Muftî ye
Bîst û çar mehan li rex mam îcaze standî ye

Lê jibîr nakim ku min dî nameya Şêx şandî ye
Bona Şêx Ednanê Heqî rohnîya çehvê wî ye
Wî xelat kir Xirqîya Şêxîti lê kirî ye
Nisbet û hîmet ji Besrat rêkirî bona wî ye

Ez ji wê rojê dilê min pir ji wê hezkirî ye
Bê xilaf sondê dixwînim pir ji ilmê zanî ye

M. M. E. HIŞYAR

QESÎDA ŞÊX MIHEMED ŞEFÎQ HEQÎ DILOVANÎYA XWEDA LÊ BÎ

Ez dihatim destê vala her zimanî çû xiyab (?)
Pir şebab û i`z û nazî ku bilaş derda ciwab
Jîna xwe derda bi şaşî çûm û hatim ne sewab
Nûr û aqil te nebê wê çî bikî ew laş û şebab

Me çî dergehê teleb kir ji xwe ra feyde nedît
Her şerab dest minde bû min digot kanê şerab
Zehmeta safi ji bo min him gunehkarî li pey
Lê belê xeyrê mi ra hingiv diçû safî şerab

Lewra dil kewara xirabî pir musîbet mezinî
Rê û rêbar ber min wunda bû min dîtî pir ezab
Min nemaye dergehek ku berê xwe bidimê ye
Xeyrê derîyek da bixwazim ser me rakit ev ezab

Bendeên kême milokan jê dixwazin sed kerem (?)
Ger mi jî ji wê dergehê xwest keremek nîne etab
Ez zeîf bûme nikarim waciba îfa bikim
Bê me derdê her ku borî min divêt hel sewab

Ya Rebê Efwê bide ezra xeşîma pir heye
Layiqe tu wa efûkî nexê ber meqtû etab

DIAÊ – LAVAKIRIN

Ez Hişyarim bi hêvî me
Ji Yezdan efûkî bîne
Gunehê min wekî hîm e
Ser gewrîya min helîne

Bi fedla xwe ji te`lîme
Dînê Îslamê bigihîne
Dilê Hişyarî hezîne
Tenwîr bit wek cam û cîm e

Ji zanîn û ji tehkîm e
Dinê nava dal û sîne
Min gazî kir ha û mîm e
Zîyaret bim rex Medîne

Şefaet bendewarî me
Ji Ehmed Roja Mêzînê
Ji Yezdan ez bihêvî me
Guneh li ser min helî ne

Nezer bêtî rengê sîm e
Li ser dilde bi ayîn e
Şefeq der bê ji Medî ne
Wekî birqê bi mizgîn e

Dil paqijkî xwe derî ne
Ji destê nefsa leîne
Çendî taeta min nîne
Misilmanim eqîdî me

Eger bêjin min ez kî me
Hişyarê dîndar bilî me
Ne Xerbî me ez Şerqî me
Ne Efrîqî ne Samî me

Ez Arî me ne Hindî me
Bi mezheb Sinî zanibî me
Ez Çelengê Asyewî me
Di Mezheb de Şafiî me

Nav caziban ez Neqşî me
Mirîde kim ne sofî me
Miletperwerkî Kurdî me
Ne wek hinka insirî me

Bi rengê cî yê welatî me
Di eqda dîn min bibî ne
Ji qencan re kêmasî me
Ji ehlê îlim û zanî ne

Di her çaxê destbestî me
Ji şêxê îlim û him dîn e
Ger cahilê nûn û mîm e
Wê Hişyar jê çi bistî ne

MILEHEQ Û BI ZIMANÊ EREBÎ EW HINDEK KIRDÎ YE

DILOVANÎYA XWEDÊ

Xwuda dibên denga dikî Tiştê dilan de his dikî
Tiştê ku çêbî ew dikî Di nav dilan de ew dikî
Hêvî ji wî her kes dikî Kesê tengî serbar dikî
Gilî û dîlikan jî dikî Alîkarîyê ew dikî

Xizneyên rizqan ew pir dikî Bi gotina kun çê dikî
Ya Reb ciwamerdî li me bikî Xêrat cem tune bi carekî
Çara me nîne bi derbekî Îla ez lêxim carekî
Li Dergeha te bi destkî Bi hêvî bi çarekî

Ger vekirim bi derbekî Bi hêvî bim bi carekî
Kî dergehê xwe ji mir vekî Feqîr û jar û dîle kî
Çare nîne xeyrê yekî Dergehê rehma xwe vekê
Bêçare me bi derbekî Tu bi xatirê eşrê xwe kî

Dergeha rehmê li me vekî Ev qeydên ser me tu vekî
Ger fedla xwe ji me dûr bikî Li kê em bikin bange kî
Haşa li mezinaya xwe kî Kesê gunehkarî bikî
Ji dahna xwe bêbehr bikî Dan û kerem tu çê dikî

**DIKTOR MIHEMED SEÎD REMEZAN BOTÎ BEDÎÊ
ZEMAN XWE**

Xweda tu bi heqê Seîda bikî
Gelê me ji bin destî azad bikî
Seîdê ji Nûrsî ku derya mezin
Cîhanê tijî kir zanîn gemîn (?)

Seîdê ji Palo Serokê Şehîd
Ku milyonek û nîv digel bû şehîd
Seîdê hezar bi Elçî medît
Bi destê çepel bû şehîdê we dît

Seîdê ji Cilka bi nav Botîyan
Ewe behra zanîn ji çol û çiyar
Zimanê wî şûrê Selah Eyûbî
Qelem Gurzê Ristem ku kar pê dibî

Seîdê ku bo te û bo hemî
Şev û roj ku zanîn dibêjî demê
Ne Botî û kî şaş dibêjin hemî
Seîd bo te bo min bo wî ye wek gemî

Livîn û balîf û bi lêv kombikî (?)
Dilê xwe bi rengê wekî ro bikî
Ji Helbestên Mela Ebdulah Mela Reşîd

PESNÊ SEÎAN

Şêx û melaya zanibûn îlm û îrfan wan anî bû
Hikmet di îlm û zanibûn xeyala wan min anî ye
Gel ihtîram û him edeb di Dîwana xwe danî ye
Erdê tijî kirin ji nûr şewq û mihebet anî ye

Yekê wek Bedî Ulzeman ji îlmê tijî kirî ye
Nava welatê Kurdistan di her welatî danîye
Seîdê Botî Remezana alimê îlmê du ye
Tertîb û taet û nîşan ji xwendinê vekirî ye

Şêx Seîdê Pîranî ew dîn û dewlet doz kirî ye
Serdarên Şehîdên Kurdan him Îmamê rûhanî ye
Alçî Seîd jibîr nabî xefîka neyar pêteqî ye
Pêşkêş û zana û xebatkar û şehîdê Kurdî ye

Ew dest bişkê çehv birjê çawa berek ser danî ye
Karê Tirka bicî anî patxwure Tûranî ye
Hişyar divê dua ji wan çaxê nimêjan hatî ye
Tebrîk ji Yezdanê mezin ji ehlê îlmê xwestî ye

FÎ MINAQIB SEÎD EL NÛRSÎ BEDÎULZEMAN

Wêne

Wergera wê

Nûrek ji banî hil bû ye ji alî şerqê rabî ye
Danî li xerba Anadol fisq û ficûr lê tijî ye
Ew nûr ji îlmê Nûrsî ye fecra kemal hatî ye
Tevde ji îlim û me`rifet hatî ji nis û nebî ye

Dilê paqij dagirtî ye ji salih û ji amî ye
Kesê emel pê kirî ye Xweda hîdaye kirî ye
Emelê wî bilind bû ye Îslam bi wî bilind bû ye
Îmana wî kamil bû ye Yezdan ji wî razî bû ye

Ji bîhna îlmê Nûrsî ye dinya tamam tijî bû ye
Sed hezar tilabê wî ye dilê wana dagirtî ye
Ji enwara îlmê Nûrsî li her derî belav bû ye
Ji nisa Quran hatî ye Îslam rohnîdar bo wî ye

Ya Reb em dikin hêvî yeji wî zatê teyî alî ye
Bidî me rehim û qencî ye bidî Kurdan azadî ye
Bi qedrê Resûlê wî ye bi qedrê îlmê Nûrsî ye
Welatê Kurdistanê ye azad bikî ji zindî ye

Welatê Kurdistanê ye azad bikî ji cindî ye
Hişyar we miletê Kurdî ser wan rakî bindestî ye

DÎROKA JÎYANA BEDÎULZEMAN DI DESTPÊKÊ DE BI ZARÊ KURDÎ

Seîdê Nûrsî ew karibû Ji bona xwendinê rabû
Têkilî xwendevanan bû Korfehmî ew lê peyda bû
Çendî salan lê derbas bû Diponijî heyran dibû
Di cîhanê nazan dibû Zanîn li wî peydan bû

Bi pîrbûnî heyran dibû Zanîn jê re bi çare bû
Baş fikirî xwulmaş dibû Enwarek lê peyda dibû
Got ey Seîd tu rabe zû Xanî bo te dildar dibû
Ji wê xewê şiyar dibû Bo qesta Xanî kar dibû

Merqed jê re dildar di bû Çil rojan ser derbas dibû
Can û dil tev teslîm dikir Dana Xweda lê kar dibû
Ji ber bereketa Xanî Îlim û merîfet lê dibû
Dibû Seîdê Nûrsî ew Di îlmê de serdar dibû

Seîd digotî ya Xweda Hêvîdarê dana te me
Ya ey Xwedayê Heq tu yî Dara mihebet telebê me
Sûcê min gelek giran e Ji bonî efwê bend me
Rehmata te ez dixwazim Lew ger ez layiq nîne me

Îlim û merîfet jê dûrim Ez bendeê dana te me
Ruhê Mamostayê Xanî Dibî duayê karê te me
Ger bo min qebûl çênebî Dîsa diayê karê te me
Wer jê bixwazin bihevre Fedil û kerem tev li cem e

Seîdê Nûrsî dibê jî Ya Reb ber rehma te me
Bidî xatirê Pêxember Ewe Resûlê Ekrem
Ew Xaniyê qtbê zeman Ser Merqeda wî besteme
Ber zarê te li Merqedê Ez bendeê fedla te me

Fedla xwe tu li me bikî Ez bendeê îhsana te me
Bidî me îlim û merîfet Gelek jê re ez hewce me
Fedil îhsana te gelek Ey ku tu bidîyî bê xem e
Tu bi xatirê Mihemed kî Ewê Resûlê Ekrem e

Digel Hişyarê pir hezîn Rehmê firêkî tu li me
Hişyar gunehkarê mezin Dibê ya Reb ez hewce me
Fedil kerem her cem te ye Rehmê bidî ez hewce me
Xweda kerîm kir li Seîd Behirul Îlûm binavdeme

PENDÊN MEZINAN

Mirovek zana hebû, dîndar bû , millet perwer bû. Herdem xwendin jê re hedef bû. Di jîna xwe de belengazî nedît, lê malê wî bi pirîtî jî nebû. Lawek wî hebû. Lawek wî hebû, wî şand dibistana mezin, dîplom stend û kete ser karê xwe. Lê mixabin serê xwe li wî bavê ku sêfilî û rebenî dît ji bona wî mezin kirgotinê sar û nepak û bê edebî di xiyaba wî de di nav civatan derheqê bavê xwede digot. Dewsa qencîyê xirabî dikir. Bav çend bîtin bi zarê Erebi jêre got: Belê ez Hişyarim min jê wergerandin kir bi zarê Kurdî.

NÊÇÎ BAV LI SER LAW

Erê lawo delalê min Bi zarokî te go çi kir
Min kuro hevalê min Desîpatî te xwedî kir (?)
Di herem de tu bi hêvî bû Bi herkes re te aştî kir
Şevêk êşek li te çêbe Bi wê êşê te zarî kir

Ji ber zarî ya wê êşê Te pir hewar û gazî kir
Xewa çehvan ji min dûr bû Ji bo te min hişyarî kir
Bi kinc û xwarin û irav Te da xwendin te şadî kir
Dibistana mezin de min Te da xwendin te şadî kir

Gava tu ket darê zilam Dîplom li te xwiyayî kir
Darê xwendevanê mezin Ji bona te dîyarê kir
Min goh da te qet nerazam Di heşê xwe ponijî kir
Dawî min dî derheqê min Cengek vebû te xwarî kir

Heçî tiştê pîs û xirab Hindama min diyarî kir
Bi rûtirşî gotinê sar Ji bona min te carî kir
Ji goh te her divê rê de Te hîl û pîl û fen çêkir
Xwezîya kesê li te nayê Lewra te bê edebî kir

Ger qencîyê dîyar nakî Weke cîrankî qencî kir
Xirabî jî tu bavêje Kes nabêjî kêmasî kir
Belê çare li te nabî Stemkarî li min çêkir
Heqê bavê tu nas nakî Hinama min kêmasî kir

Guhdarî û sebrê bike Lewra te pir xirabî kir
Xweda heye pir adil e Gelek wek te wan safî kir
Ji vê gavê heta paşê Heqê bi heq xweda çêkir
Stem nahêlî ew carek Ji bo qencan xwiyayî kir

Dibistana mezin gava Ji xwendinê tamamî kir
Te girt dîplom bi destê xwe Ji her kes re xwiyayî kir
Xweda qencî li te danî Ji wî ra jî kêmasî kir
Jê re limêj û rojîyan Nekir te dujminayî kir

Heger îmanparêz bî lê Bi zarê xwe te teresî kir
Heger bêjî xweda nîne Te vir kir pir nerastî kir
Tu nanêrî li vê kunê Bi ristek ew Xweda çêkir (?)
Vê erşa ezman û roj Û heyv û exteran çêkir (stêr)

Bi ger û dem û dewranan Wekê hev bûn di ristê kir
Me kir gerdûn bi şaşî Zerîyek çêbit neman çêkir (?)
Cizîrî berî çarsed sal Di Dîwana xwe de çêkir
Dibêjî Elah Elah çerxû Dewrana Xweda çêkir

Xelet naçê bi yek nuqte Di dewranê emir lêkir
Ji behir û ber çîya ser Li ser valabûnê lêkir
Dibêjin cazibêt girtî ye Nabên kî wê çêkir (?)
Divê valabûnê maye Xweda fermanê li serê kir

Heger tu bi aqil û îman Li van pirsan guhdarî kir
Dibî însanekî zana Jîr û him serdarî kir
Belê bawer bikî carek Weke min got nebî têkil
Lê dilkul bî di her dem de Serê xwe xwelîyê lê kir
Feyde nakî li wî carek Xwedan dilê wî tarê kir

GOTINA EBDULHADÎ DÊRIKÎ QEZAYA DÎYARBEKIR

Xwendevanê lawê kafir Bo min îmamê nadir e
Nav koma şêx û caziban Şêxê min Ebdulqadir e

Wergerandina gotina Mihemed Îqbal bi zarê Kurdî:

Ew Xwedayê me dolovan Ma ne şandî bona însan
Pêxemberê axirê zeman Li gorî Ayetê Quran
Ferman dikir bi dil û can Li gorê Ayetên Rehman
Ji bo menfieta însan Bigihênî hev bi dil û can
Hekîm û zane û rêzan Rehet dikir dilê ciwan

Ji bo milletê Misilman Biratî jê re kir nîşan
Meshef û Qîblet Îman Ji re hedef bin ew însan
Destê hev bigirin wek biran Li gor emrê mehrîban
Ew Xwedayê pir dilovan Ilheq yeke her zeman

Ewe Xwedayê îns û cîn Ewe Rehîm ewe Rehman
Miletê Îslam êy nezan Biratîya hev berdidan
Heskirin jî ba wan neman Wekî ewamirê Firqan
Bin tarîyê man bê guman Êvar li wan hat negihan

Mane li bin mij û dûman Dev hev dikin wekî heywan
Xwendekarîya her Misilman Çû ji desta mîr û siltan
Ji ber heqê însan nedan Stemkarî dikin li wan
Ta jan û kuştin tê ji wan Ser serê jaran bê guman

Stem we tadan her zeman Li ser miletê Misilman
Pêxwas û Tirk û him Îran Peyva Nebî çû bîra wan
Spî û reşî misilman Wekî hevin li rex Xwean
Kesê rastî bikî ji wan Wekî hevbûn derheqê wan

Ti milê wî bibî siltan Wê pêkbînê emrê Xwedan (?)
Hişyarî bê zar û zeman Mêze bike li halê wan

GOTINEK DÎ

Siltan û milûkê Ereb
Bêbext û bêdîn bêkezeb
Wek wa ye Îran û Celeb
Tirkê bê şerm û bê edeb

Evan kulan evan derdan
Bo çi didêrî bê sebeb
Wan dîn berdan girtin neseb
Misilman ber wan bûne hedeb

Kurdê Misilman jarî man
Bindestê ajanê guran
Carek pirsê nakin li wan
Nabên birane ev ecêb

Hişyarê ber derbê guran
Bese bidêre ser xwe jan
Çendî hewar û qêr didan
Temamê jar û misilman

Bêbextî bê dîn û îman
Guhdarî nakin qet li wan

HÊVÎ

Xweda hêvîya me ji te tu qebûl bike û li kêmasîya me
bubuhure.

(Ez gelek sipas dikim bo kesê kêmasîyê di Dîwana min de
bibîne û ji min re bişeyine.) Ê silavê Xweda bi xweşî li we
bibare.

Temam bû di roja Pêncşema di meha Şeban de,

Di Hicrî 11-10-1423

Di Zayinî de di Çirîya pêşî 17-10-2002

Ger te perwazê ji bo qesra yara min têde ye
Ew wekî erşê Silêman dir û gewher navde ye
Têde noşîdarên perîyan hewr û eynên bexçe ye
Rengê wana wek gula ye bihna mîskê têde ye

سپی ورشی مسلمان وکی هفن لرخ خدان
کسی راستی بکی ژوان وکی هقبون در حقّی وان
تمله وی بی سلطان وی پیک بینی امری خدان
هشیاری بی زار وزمان میزه بکه لحالی وان

***

ژبو منفعتا انسان	بگهينئ هف بدل وجان
حکيم وزانای وريزان	راحت دکر دلي جوان
ژبو ملتئ مسلمان	براتي ژيره کر نيشان
مصحف و قبلت و ايمان	ژيره هدف بن او انسان
دستئ هف بگرن وک بران	له گوري امرئ مهربان
او خدايي انس وجان	اوه رحيم اوه رحمان
ملتئ اسلام ئئ نزان	براتييه هف بر ددان
حزکرن ژي باوان نمان	وکی او امرئ فرقان
بن تاريئ مان بي گمان	ايفار لوان هات نه گهان
مانه لبن مژ ودومان	دڦ هف دکن وکی حيوان
خوند کاريا هر مسلمان	چو ژدستئ مير وسلطان
ژ بر حقئ انسان نه دان	ستم کاری دکن لوان
تا ژ نان وگوشتن تي ژ وان	سرسري ژاران بي گمان
ستم وتعدان هر زمان	لسر ملتئ مسلمان
پی خواس و ترک هم ايران	پيشا نبی چو بيرا وان

الختم

أختم الديوان بترجمة بعض من الأبيات العربية للفيلسوف الكبير والعالم
الجليل الشاعر "محمد إقبال" الباكستاني رحمه الله تعالى. حينما نظر "محمد
إقبال" إلى حال المسلمين لم يعجبه حالهم لقد وجدهم متفرقين بعد وحدة
وضعفاء بعد قوة أذلاء في ديارهم بعد عزة ومنعة فصاح فيهم لينهضوا
وليتسلموا الراية الهداية للعالم أجمع قائلاً:

ألم يبعث لأمتكم نبي يوحّدكم على نهج الوثام
ومصحفكم وقبلتكم جميعاً منار للاخوة والسلام
وفوق الكل رحمان رحيم إله واحد رب الأنام
فما لنهار ألفتكم تولى وأمسيتم حيارى في الظلام

ورگراندنا گزتنا محمد إقبال بزاري کردی:

أو خدایى میى دلۆقان مانه شاندى بۆنا انسان
پیغمبری آخری زمان لگوری آیاتی قرآن
فرمان دکر بدل وجان لگوری آیاتی رحمان

وبشير ورسول وحيب الله صاب
لولاك عفوك إلهي حالنا حال خراب

ليت أمي لم تلدني ليتني كنت تراب

فأنوح من ذنوبي كالحمام والغراب

كيف أعمل في القيامة عند حشري للحساب

ثقل ظهري من ذنوبي كيف أن أعطي الجواب

من ذنوبي وجهي اسود ليس لي شيء صواب

هل جوابي في الحساب استحق للعذاب

أو ألاقي من حبيب الله يشفع في الرقاب

أملني فيه قوي يحفظني من عذاب

إني هسيار ذليل مخ عقلي في ذاب

كيف أعمل فاقد الأفكار لم آتي الصواب

الشيب والهزم

حياتي تمر نحو الشيب والهزم ثمانين حولاً قد مضت في الجرم
فحطت من جسمي قوة العزم لم أر بزوغ ارتحالي في القتال من العزم
ثمانين عاماً لبسني قميصها فلم أشعر فيها سوى القهر والندم
كفأك عجوزاً عاجزاً من الدهر تضيف غداً قبراً بقافلة العدم

تضرع وابتهاال

ابتليت من ذنوبي كيف احظي بالثواب
إني عبد مذنب كيف غدا أعطى الجواب
حسن ظني فيك ربي قلت في قول الكتاب
لك بشرى يا حبيب الله في زين الخطاب
أمة مذنبه رب غفور مستجاب
لا يخيب وعدك ربي في يوم الكتاب
وعدك أمة أحمد تعفو عنها في الحساب
بشفاعة النذير فينا في يوم المآب

سكرة القلب

أشترى الأحلام في سوق المنى وأبيع العمر في سوق الهموم
لو فرضنا أنا والقلب سكارى فاندفعنا بالأمانى نتبارى
انطردنا إنا والقلب عشيه نملك الآمال والنجواي طيا
قال لي القلب أحقا ما بلغنا كيفنا ما القدر زاهر عنا
أتراهن خدعة مما ظننبا قلت من منزل الحب قو وصلنا
قد أراح القلب من غيظه كان حينما هشيار بالهموم بان

الإصابة بالحب

إذا صاب حب بالمحب ويلمع بأحشائه يشكو به يتضرع
يخمن أن الضر فيه فيجمع بلاء بجسمه هو كيف يصنع
يدارى هوى الحب ويكتم سره يسلم للقلب الأمور ويخضع
إذا لبت النار الفؤاد ما يدع فلم يبق صبر للفتى وهو يركع
سلوان الفتى أمر الحبيب ليرجع يداري به الصبر وشكوته ترفع
لباب الحبيب للجواب لسمع قرارها أن يصدر ما يتمتع
بخير أو إدراك الهدف يتبرع حبيته الروح وهشيار يتبع
يضع للحبيب روحه ثم يردع يواصل منها الحسب أن تتشفع

يقول بعض الشعراء

لقد زادني حبا بنفسي لأنني بغيض إلى كل امرء متطاول
وإني شقي بالئام ولن ترى شقيا بهم إلا كريم الشمائل
ورگراندن بزمانی کردی:

گلک بلند دبینم جانی خوه دورا گردون

نخوشی خوه دناسم دخسو زمان درپژ بون

ژ مر دالات پر رحتم کسی ژوانه رحته

بی شک قنجن دزانم جامیرو هم بلندبون

مثلك

مات في الحارة كلب قد خالصنا من أذاه

خلف الملعون جرّوا وهو أكلب من أباه

ورگراندن بزمانی کردی:

د تاریده دمر کوچک چقاس هاربو سکی به دوفاک

ژی خلاص بون امو کتک ژ تعدا وی قیز ولاوک

پشتی او مر ژی ما جورک گلک پیسترو ژ بافک

ملعونو هاربو باف شوتک درنکی روچی روچک

پندین مزنان

مرؤك زانا هبو دینداربو ملت پروریو هر دم خوندن ژیره هدف بو د ژینا خو ده
بلنگازی ندیت لئ مالئ وی بیرتی ژی نبو لاوکی وی هبو وی شانده د بستانا
مزن دیپلومه ستانده کته لسه کاری خو لئ مخابن سرئ خو لوی باقی خو
سفلی ورنی دیت ژینا وی مزکر گوئنئ سار ونه پاک وئی ادبی د غیابا ویده
د ناه جقاتان درحقئ باقی خو دگوت دوسا قنجیی خرابی دکر باف چند بیتین
بزاری عربی ژیره گوت بلئ از هشیارم من ژی ورگردن کر بزاری کردی

غدوتك مولودا وعلتك يافعا   تعل بما أدنی إليك وتنهل
إذا ليلة نابتك بالسقم لم أبت   لشكواك إلا ساهرا أتململ
كأني أنا المطروق دونك بالذي   طرقت به دوني فعييني تهمل
فلما بلغت السن والغاية التي   إليها مدى ما كنت فيك أو مل
جعلت جزائي منك جبها وغلظة   كأنك أنت المنعم المتفضل
فليتك إذ لم ترع حق أبوتي   فعلت كما الجار المجاور يفعل
ولكن مهلا سوف تلقى بما جنت   يداك من الحد جزاء وترحل
تنال جزاك عاجلا ثم آجلا   ليثبت أن الحق حق لا ييطل

يحد إليه بالفجور وبالفسق

بلا خوف منه يوم الحشر والكرب

لا حول للمظلوم في أيد الأجيّة

وأعوان الظلام لم يجرم من الذنب

فهشيار افقه لا تميل إلى الذنب

فسالم مع الخلق فتسلم من الكرب

فلو كان خصمك طاغياً متطاولاً

فشد له عزمًا وصبراً على الضرب

كلمة لكردستان

فوالله كردستان لا بدقيقة خلوتك من بالي ولا كنت راضي

فعزلك مني لو فديت برقبتي بلاء حسن لو عمّ في معادي

خيالك في بالي في نومي ويقظتي كطير الحمام أحمو حبا مداوي

أداوي به قلبي وجسمي وجرحتي وصبري وسلواني أحقق ما بي

سهرت الليال والخيال بفكرتي يدور في ذهني ويجول في عقلي

فيا أسفا هشيار أنت مقصر فما قمت من نفع يروق بما بي

ميادين الحياة

إن ميادين الحياة ترقب بين الشريف والذليل الأكل
فإن أكحلت عيونك بعزة أملك من شرف العلا بالأعدل
إن المنية في جناح العزة حين تبادلها بالعز الأكمل
بذلك تحرز مقاماً عالياً يشهد لك التاريخ حتى الأزل
بالفضل والإحسان والكرامة تذكر بخير في طيات الأرجل
قد تشتري شرف العلا بمنية لن ترضى بالذل مقام الأمثل

ما ذنبي وقد خلقت كرديا

فإن كان ذنبي قد خلقت من الكردي
فلا ذنب لي قوموا الدعوى على الرب
رغم نص في القرآن عن طينة الخلق
سواسي في القوم واللون عند الرب
فأكرمهم أتقاهم وحسب الشرع
يخاف من الله بالقول وبالقلب
يعاقب من خالف الله بالشرع
من ظلم وطغيان والتعذيب والضرب

مغروزة بالطين والسبائب بين يد الأعداء رهن واجب
قلت على احيائنا الرحائب ترى الرجال العلي ذو انسائب
نكس الرأس مشرد الجبائب كأس المنية احلى منه واعجب
هشيار يوم عزائك ما اصعب ما حل ظلما في الاسلام مصائب

مرض الدكتور قاسم جميل پاشا

كان لي صديق يسمى الدكتور قاسم وقد أصيب بمرض ثقيل وإذ بأحد
أصدقائه المحبين جائه يشتكوه من مرض به قائلاً له: ما تشير علي من دواء
وعلاج وهو بذلك المرض الشديد ... وقد أنشدت هذه الأبيات جواباً
عن الدكتور:

حكيم لقد اعى العلاج لنفسه من سقم وأمراض شديد بجسمه
فكيف يعالج المريض من سقمه عليل بنفس الوقت مثل عليه
فكيف يخفف علة من عليه مريض هو يشكو دواماً من دائه
فرحل مثواه الأخير بحمله لأعماله يرجو بالعمو من ربه
فيشهد كان مؤمناً وبقلبه يوحد رب الكائنات بعلمه
وكان يساعد الفقير لفقره يوفر عليه بالحاجات من نقصه
فيرى الإله يفعو عنه بعفوه فيرجى الإله يعفو عنه بعفوه

الوصية بالصبر

يا أهلي وخلاني نصائحى بالصبر

لقيت جفى الهوى والود من البدر

فولت العذاب والكآبة بالصدر

من حى لسوى كان من مطلع الفجر

وكادت أنفاسى تنزع وانقض أمري

بالوديان أحجار اليمامة والقفر

أموت جريح القلب مندمل الصدر

فيا ليت من زار ضريحى بالقبر

خليلاً لهشيار رفيقا مع العمر

يصدق على الفاتحات على القبر

حليجه

عند ما حصل فى حليجه ما حصل... كلنا حلت بنا الويلات فقامت

بنظم هذه الأبيات من حرق قلبي وأرسلتها إلى جريدة "نجات".

صبت على مناخنا مصائب ضاقت وقد تراكمت السحاب

قداعتمى الكون بالذبح فحائب من يقصد الفرار والموكب

هذا النظام في جميع وقته   دون خلل ولا ملل في سيره
 عجزت عقول الناس من إحصائه   من مستحيل أن يحصى بعده
 غير الإله الواحد في صنعه   الكل خاضعة لأمر ذاته
 نعت الحبيب وبه ووصفته   سبحان من أهدى له من هديه
 من الجمال سطع من فجره   على الجميل صور بأمره
 هشيار يحمد ربه بعقله   منّ عليه بصيرة من فضله
 ثبت بعقلي يا الهي وبه   افكر في خلق السماء وارضه
 لم يخلق هذا باطلا من شأنه   فرض العبادة والخضوع لعبده
خدمة الناس والرحمة بهم

خدمت الناس طراً بالفؤاد   فلم أسأل مكاناً في البلاد
 وحسبته لله بما أراد   وطمع الرحمة رب العباد
 فلم أفرط من عزمي العداد   عسى عزمي يسير لي الجهاد
 ولم أنهر إنساناً ولا حداد   إليه من سؤال بما أراد
 فأنجزه الحاجة بلا هواد   فاسلب طمع نفسي والحساده
 لقد أرجو رحمة مستماده   من الله الغفور ولا اعتماد
 على أحد سوى الله مهداده   رحمته لهشيار ممداد

والوحي كتاباً أو صحفاً عقيدتي   فله أملك السموات العالیه
 ملائكة في طاعة الله قائمة   بأمر الذي لا يخفى عليه من خافیه
 كذلك جنات النعيم وجودها   حقيق مع نار الجحيم تلاقيه
 للكفار والعصيان يوم القيامة   يحاسب فيهم ما أتوا بالمعاصیه
 لا يغني عن المرء من غير العقيدة   بالإيمان والتوحيد لله العالیه
 فتجتمع الخلق ساحات القيامة   يحاسب ما أتوا ثواباً ومعصیه
 أبا المسلم العاصي لك من بشاره   فيشفع فينا المصطفى متتالي

سبحان مبدع الكون

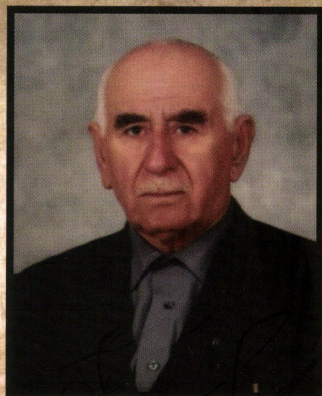
سبحان الله أبداع في كونه   كسدره المنتهى تحت عرشه
 تشني الملائكة في حول عرشه   وتحمد الله القدير بفطره
 علو السماء وعرضه وفطره   من الإله الواحد في صنعه
 وجود الكون بالنهار وليله   والشمس والنجم مع هلاله
 رحب الفضاء تدور الأرض بوسعه   فلك يدور فيه من قدرته
 هو خالق الأرض والبحر وقعره   فيه مخلوق باختلاف جنسه
 علم الفلك صنع العباقرة به   لم يوصلوا من وضعه من خلقه

أحبك حبا

أحبك حبا لو تجبني مثله لكان المقام بالوداد مساوياً
سلكت طريق النار في الحب دائماً شعرت به ذوقاً له صرت وافياً
طلبت القاء الحبيب بلذة فهرولت قصدي للوصول مساعياً
قسمت بحق الحب لم أرض غيره ولا بدلاً لو جزر بي وصالتي
فداومت عمراً من صباي في حبه وفي الحين لم ينقص فيه من صباي
قصدت مكاناً كان به حبيبي بعيد المسافة خاب ظني بما بي
فخاطبني عقلي بأنبذ لهجة كفاك بهذا الحال والغير مرضي
فأصبحت مهزولاً في عين الجماعة علا صيك بين الأنام تفاهيا
فجاويه لوم الأنام بكرهة فليس لي هم إذا هو راضي
فلو كانت الدنيا جميعاً خصيمتي لا بأس ولا هم علي بما بي
فإني لمعروف بهشيار كنيتي أفكر تقاليب الزمان بعقلي
كذاك بأفلاك السموات والأرض وفيها من أعجاب العضائب خلقي
فيثبت لا بد للكون من خالق هو الله وحده قدير بفطرها
أوحّد رب العرش فهي عقيدتي إيماني برسلك الله والحشر كافيه

WELATÊ MIN

Welat ê min çiqas rind û başî
Wekî zêrî şûrî qelettiraşî
Cihê te pir bilind e goh û kaşî
Hemî deyşt û çîyayî tu qelaşî

Li kohên te dijî ava heyatî
Bi serbestî durustî ne bişaşî
Di nav baxan bi xem xem ew diçî ş tê
Gelo Hişyar vexwarî jê bi şaşî

ISBN 605692173-3

